

ІГОР БОРИСОВИЧ
ГИРИЧ

БІБЛІОГРАФІЯ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА
ім. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО

Ігор Борисович
ГИРИЧ

(Біобібліографічний показчик)

Київ
УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК
2012

УДК 012Гирич+016:[929Гирич+94(092)

ББК 91.9:63+63я1

Г51

У виданні висвітлюється життєвий і творчий шлях Ігоря Борисовича Гирича, відомого українського дослідника історії XIX–XX ст., киевознавця, редактора і організатора науки. Показчик, що підготовлено з нагоди 50-літнього ювілею історика, укладено за хронологічним принципом.

Для істориків, архівістів, культурологів, учителів історії, студентів і всіх, хто цікавиться історичним минулим.

Упорядкування

Володимир Кравченко, Григорій Стариков, Ярослав Федорук

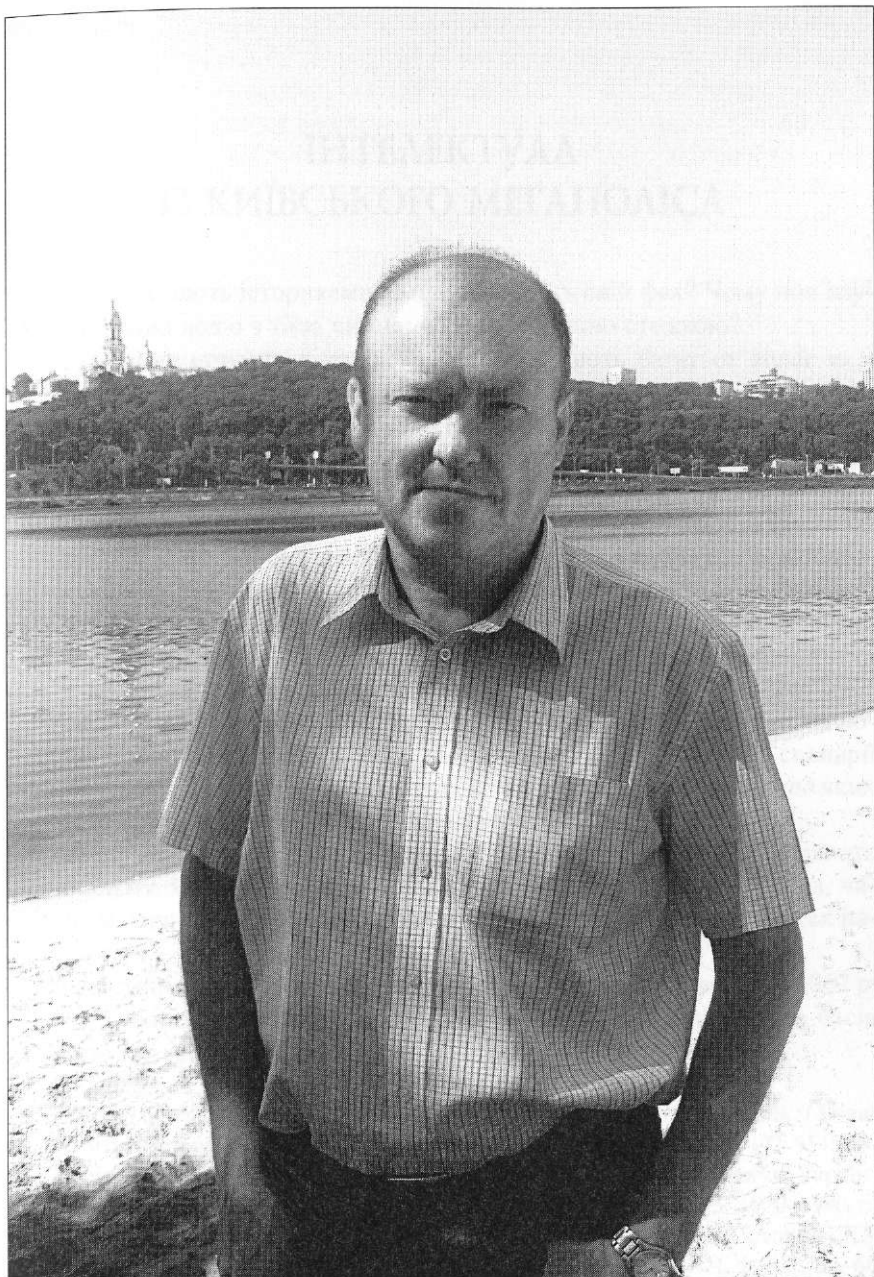
Наукова редакція

Катруся Козелецька, Ярослав Федорук

*Затверджено до друку Вченою радою
Інституту української археології та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського НАН України*

ISBN 978-966-579-346-5

© В. Кравченко, Г. Стариков,
Я. Федорук, упорядкування, 2012

ІНТЕЛЕКТУАЛ ІЗ КИЇВСЬКОГО МЕГАПОЛІСА

Як люди стають істориками? Коли обирають свій фах? Чому пов'язують свою долю з тією чи іншою професійною стежкою?

Ці питання повсякчас хвилювали та хвилюють багатьох колег як з історичного цеху, так і членів інших корпорацій. Незвичайна множинність і версіальність відповідей хоч-не-хоч породжують флер таємничості, прихованості та недомовленості, з якими зазвичай асоціюється професійний вибір, а тим паче вибір культурний та інтелектуальний!

Згадаємо хоч би провокативну дилему М. Вебера – покликання чи професія, славнозвісний афоризм М. Блока про «добротне ремесло», блискучу, але дещо категоричну тезу П. Бурдьє про вплив загадкового та всесильного ментального габітусу тощо. У пам'яті спливають ще чимало відомих рецептів і розумувань щодо досягнення фахового вибору та прочитання інтелектуальної біографії.

Утім, біографія конкретного історика, хоч як це парадоксально, є простішою і водночас набагато складнішою, ніж нав'язані типові сценарії інтелектуальної діяльності чи ідеальні моделі культурного життя, до яких ми часто-густо апелюємо протягом останніх років.

Усе починалося з традиції, точніше традицій! Саме вони відіграють визначальну, хоч і суперечливу роль у формації особистості, котра, часом драматично, часом буденно виявляється на тернистих поворотах нашого життя.

Майбутній історик Ігор Борисович Гирич народився 23 вересня 1962 р. у Києві – одному з найбільших радянських міст-мільйонників за часів «розвинутого соціалізму»¹.

¹ Загальні біографічні нариси про І. Гирича див.: Білокінь С. Гирич І. Б. // Вчені Інституту історії України: Біобібліограф. довід. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 55–56. – (Серія: «Українські історики»); Демченко Л. Гирич Ігор Борисович // Українські архівісти: Біобібліограф. довід.: У 3 вип. – К., 2003. – Вип. 3: 1970–1990-ті роки. – С. 49–50; Білокінь С. Гирич Ігор Борисович // Українські історики ХХ століття: Біобібліограф. довід. – К.; Львів, 2003. – Вип. 2. – Ч. 1. – С. 64–66

Культурна й інтелектуальна атмосфера київського мегаполіса тієї доби здебільшого визначалася позірною одноманітністю й типовістю, що закарбувалася у пам'яті більшості киян, шкільні роки яких припали на 1960-ті – 1970-ті роки. Загалом культурний репертуар звичайного школяра, що виріс, як тоді казали, на «київському асфальті», був доволі стандартним: традиційні культмасові заходи школи, які доповнювалися відвідуванням кіно та супутніми можливостями батьків у сезон літніх канікул. Однак посеред цього звичного плину київського буття траплялися справді-таки яскраві події, котрі надовго закарбовувалися в пам'яті та справляли поважний вплив у подальшому житті.

Такою подією у дитинстві Ігоря Гирича була виставка скарбів гробниці Тутанхамона – фараона XVIII династії Давнього Єгипту, котра проходила у Москві, Ленінграді та Києві 1974 р. Огляд старожитностей, віднайдених у його гробниці поблизу Фів, які вирізнялися надзвичайною мистецькою вартістю та вражаючою східною пишнотою, залишив незатерте враження на все життя. Тим більше, що ця виставка, відвідана з ініціативи батька – Бориса Сергійовича, відкрила ще одну важливу складову родинної традиції Гиричів – прагнення батьків прищепити дітям повагу до освіти й культури.

Хтозна, але, можливо, саме ті незабуті дитячі асоціації, здобуті під час споглядання давніх скарбів, знайдених 1922 р. британським археологом Г. Картером та лордом Карнарвоном, заклали ті ціннісні настанови, що згодом спричинилися до усвідомленого професійного вибору. Отож по закінченні десятирічки 1979 р. І. Гирич робить перші кроки на шляху до здобуття фаху історика.

Його професійний початок був пов'язаний із архівною справою, зокрема з роботою у Центральному державному історичному архіві УРСР у м. Києві. Водночас він навчався на вечірньому відділенні історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Шевченка, котре закінчив 1987 р., оскільки його студії перервала служба в армії.

(Серія: «Українські історики»); *Білокінь С.* Гирич Ігор Борисович // *Енциклопедія сучасної України*. – К., 2006. – Т. 5. – С. 586; *Гирич І., Шульга В.* Відділ джерел з історії України XIX – початку XX століть // *Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського: (1991–2011) / Редкол. П. Сохань (гол.), О. Маврін (заст. гол.), Д. Бурім (відп. секрет.) та ін.; упоряд. Д. Бурім, О. Маврін, Я. Федорук*. – К.: *Український письменник*, 2011. – С. 52–70; *Ігор Гирич: Історик України: Персональний сайт / Ред. Микола Жарких // Інтернет-адреса: <http://www.i-hyruch.name>*

На архівній ниві І. Гирич здолав майже всі професійні шаблі, пов'язані з мозолистою та педантичною, інколи марудною і zarazом захоплюючою дослідницькою роботою, зокрема був охоронцем фондів, молодшим, науковим, старшим та провідним науковим співробітником відділу публікації та використання документів ЦДІА УРСР. Вочевидь, він став не тільки чудовим фахівцем з архівної та джерелознавчої евристики, неабияким знавцем камеральної та едиційної археографії, а й опанував низку дослідницьких практик і навичок, зокрема виявив значні зацікавлення на ниві киевознавства.

Зауважимо, що початок 1980-х років ознаменувався потугами місцевого партійного керівництва піднести статус Києва за рахунок відзначення 1500-річного ювілею. Так чи інакше, проте відзначення цієї суперечливої, ба навіть штучної річниці спричинило творення специфічного культурного простору радянського киевознавства, в якому досить химерно сплелися офіційні канони та самобутні спроби ентузіастів і аматорів реконструювати й донести широкому загалу викреслені та забуті сторінки міської старовини.

Не випадково перші публікації І. Гирича стосувалися низки киевознавчих сюжетів, зокрема присвячених Ланцюговому, чи Миколаївському, мосту, спорудженому у середині XIX ст. на місці нинішнього метрополітенівського мосту, Київському товариству охорони пам'яток старовини і мистецтва, топографічному плану міста 1786 р. тощо.

«Соціалістична перебудова» наприкінці 1980-х років породила перші спроби переосмислення української історії, відомі як кампанія із заповнення «білих плям» та «білих полів», що доволі швидко трансформувалася у повернення «забутих імен» та «забороненої спадщини». Тоді ширилося суцільне захоплення новим фактографічним матеріалом, який швидко конвертувався у численні публікації. Здавалося, що перед очима дослідників немовби постав призабутий і незвіданий континент української минувшини, про який оповідали лише старі та випадкові «мапи», заборонені та замкнені у спецфондах за радянської доби.

За цієї пізнавальної ситуації досить добре виявилися фахові пріоритети І. Гирича як дослідника, зорієнтованого на досягнення нових проблем, а не на захоплення новими масивами фактів чи маловідомих джерел. Адже фактографічний шар минувшини зазвичай уважався апріорі самоцінним у практиках і, мабуть, у самосвідомості багатьох тодішніх архівістів та музеєзнавців, що за радянських часів роками і навіть десятиліттями утримувалися від публікації численних джерельних знахідок з огляду на панівні ідеологічні догмати.

Злам 1980-х – 1990-х років став переломним часом в інтелектуальній біографії І. Гирича, який відкрив нові багатообіцяючі обрії на його шляху історика-архівіста. Від 1989 р. він працює на посаді молодшого наукового співробітника спершу в Археографічній комісії АН УРСР, а з реорганізацією останньої у 1991 р. – в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

Саме тоді з'являється чимало розвідок і матеріалів І. Гирича, в яких порушується низка нових сюжетів і проблем: «трикутник» М. Грушевський – С. Єфремов – А. Кримський в історії ВУАН, наукова спадщина М. Грушевського та її доля, В. Антонович, М. Василенко, М. Грушевський і В. Липинський у світлі традицій української історіографії, В. Вернадський у контексті українсько-російського культурного перехрестя, персональна і наукова комунікація визначних учених, грушевськознавство та його інституціональні виміри тощо. Водночас істотно розширюється діапазон його публікацій з киевознавства, присвячених багатьом відомим діячам (М. Грушевський, С. Ковнір, М. Лисенко, А. Тесленко, В. Хвойка та ін.).

Проте буремні та незабутні 1990-ті виплекали й виявили інші таланти І. Гирича, пов'язані із редакторськими, науково-організаційними та видавничими практиками.

Зауважимо, що переважна більшість науковців чудово усвідомлюють численні проблеми (і прагнуть усіляко їх уникнути!), пов'язані з редакторською та видавничою справою, котра не тільки безмірно поглинає особистий творчий час за рахунок рутинних технічних, коректорських, методичних практик, а й потребує великої повсякденної витримки і поважних комунікативних здібностей у постійному спілкуванні з авторами, видавцями, редакторами, коректорами, верстальниками, художниками й іншими фахівцями. Якщо взяти до уваги спрощені до мінімуму чи навіть повністю відсутні окремі ланки видавничого процесу, що, на превеликий жаль, від 1990-х років стало сумнозвісною і збереженою до наших часів «традицією» у виданні наукової книги, то стає очевидним, яких величезних потуг і витрат життєвої енергії потребує редакторська праця.

Редакторський дебют І. Гирича відбувся в історичному часописі «Старожитності», головним редактором якого він працював протягом 1992–1995 рр. Це періодичне видання було помітним явищем на теренах українського історіописання впродовж першої половини 1990-х років, воно спричинило появу багатьох новацій та ініціатив. Приміром, у «Старожитностях» було започатковано практику інтерв'ю з визначними істо-

риками сучасності, які не тільки оповідали про свої наукові дослідження, а й подавали власні візії щодо перспектив і завдань української науки. Такими були інтерв'ю І. Гирича з М. Антоновичем, Л. Винаром, Я. Дашкевичем, О. Прицаком, котрі привернули увагу багатьох колег і стали взірцем для наслідування.

Проте «Старожитності» були лише першою спробою у його редакторській праці. «Генеза», «Історія в школах України», «Молода нація», «Пам'ять століть», «Пам'ятки України», «Україна модерна», «Український археографічний щорічник», «Український історик», «Хроніка 2000» – такий неповний перелік видань, членом редколегії яких був І. Гирич. Та й нині редакторська практика посідає чільне місце в його творчому житті, позаяк від червня 2011 р. І. Гирич є головним редактором журналу «Пам'ятки України».

Утім, незважаючи на постійну завантаженість, І. Гирич ніколи не полишав різноманітних дослідницьких практик, передусім на ниві грушевськознавства та епістолографії (епістолології). Протягом 1990-х років виходять його численні студії, присвячені епістолярній спадщині В. Герасимчука, М. Грушевського, С. Єфремова, В. Липинського, Ф. Матушевського та ін.

Водночас публікації Ігоря Борисовича з грушевськознавства у 1990-х роках сприяли встановленню тісних контактів та плідного співробітництва із зарубіжними колегами, зокрема з головою Українського історичного товариства (УІТ) в США і редактором-засновником «Українського історика» професором Л. Винаром. В Україні І. Гирич перебирає на себе обов'язки секретаря, заступника голови, а згодом фактично стає головою київського осередку УІТ. Від 1996 р. він обіймає посаду заступника головного редактора часопису «Український історик», а у 1998 р. стає членом-кореспондентом Української вільної академії наук.

Зрештою, протягом 1990-х років І. Гирич стає одним з найкращих фахівців в Україні у царині грушевськознавства та епістолографії. Недаремно його кандидатська дисертація «Архів М. Грушевського як джерело для вивчення діяльності визначних постатей українського руху (М. Грушевський, С. Єфремов, В. Липинський, М. Василенко)», захищена в 1995 р., синтезувала здобутки цих двох дисциплін.

Редакторські практики І. Гирича не залишилися непоміченими і, кінцею кінцем, проторували йому шлях до інших теренів діяльності – видавничої справи та історичної дидактики. Від 1996 р. він працює завідувачем редакції історичної літератури у видавництві педагогічної літератури

«Генеза», а протягом 1999–2001 рр. – виконує обов'язки головного редактора цього видавництва.

Ці часи припали на період становлення й формування нової української історичної дидактики. Тоді у наукових і освітніх колах точилася запекла полеміка про підручники й посібники для середньої та вищої школи. У широкому сенсі на межі 1990-х – 2000-х років постала ціла низка контрверсійних питань: як вивчати та репрезентувати українську історію у річищі навчального і виховного процесів?!

Циркулювали розмаїті думки та концепції про відмінні й конкуруючі образи української історії: національні, культурознавчі (мультикультурні), антропологічні, сцієнтичні та ін. У цих гострих дискусіях навколо історичної дидактики І. Гирич займав досить виважену й реалістичну позицію, позаяк обстоював думку про потребу збереження загальнонаціональних орієнтирів у конструюванні образів української історії з огляду на загрозу їхньої соціокультурної деформації та розмиття. З перспективи сучасного моменту зазначені міркування видаються напрочуд слухними й актуальними, якщо взяти до уваги як тотальну кризу європейської політики мультикультуралізму протягом 2000-х років, так і новітні політичні, ідеологічні й культурні практики, що освячують агресивні неоімперські та неонаціоналістичні течії на пострадянському просторі.

Варто відзначити, що Ігор Борисович відіграв поважну роль у підготовці багатьох посібників і підручників. З-поміж них слід згадати відомі нариси з української історії Я. Грицака та Н. Яковенко, опубліковані у видавництві «Генеза» протягом 1996–1997 рр. і були надзвичайно популярні у другій половині 1990-х років.

На початку 2000-х років видавничі та редакційні практики І. Гирича отримали нове – львівське підґрунтя, оскільки у жовтні 2001 р. він стає директором видавництва Львівської богословської академії (Український католицький університет). Це видавництво займало специфічний сегмент української наукової книги, пов'язаний з теологією та церковною історією, що вимагало від його керівництва чималих зусиль з організації технологічного процесу. Тим більше, що постійні поїздки між Києвом та Львовом істотно насичували й ускладнювали і без того вкрай напружений ритм життя. До того ж, долучилися нові обов'язки і в академічній царині. Від 2002 р. І. Гирич обіймає посади завідувача відділу джерел з історії України XIX – початку XX ст. та сектора грушевськознавства Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

Однак, попри зазначені труднощі, це були плідні часи як у творчому, так і науково-організаційному сенсі, які закарбувалися в пам'яті важливими науково-дослідними проектами. Зокрема, І. Гирич був одним із фундаторів видавничої програми з публікації повного зібрання творів М. Грушевського у 50 томах українською мовою (автор концепції та відповідальний секретар). Також він належав до кола ініціаторів багатотомного проекту видання «Епістолярні джерела грушевськознавства». У той же час історик інтенсивно співпрацював з Інститутом східноєвропейських (згодом – європейських) досліджень ім. В. Липинського НАН України та видавництвом «Смолоскип» – інституціями, котрі опікувалися виданням повного зібрання творів В. Липинського, зокрема епістолярію цього видатного українського мислителя.

Значними були й особисті творчі досягнення І. Гирича як історика. У поле його дослідницьких зацікавлень потрапляють проблеми з інтелектуальної й культурної історії. Приміром, у своїх студіях він порушує питання, пов'язані з історіософськими засадами українського історіописання, біографістикою відомих діячів другої половини ХІХ – початку ХХ ст. (В. Вернадський, А. Жук, С. Єфремов та ін.), біоісторіографією видатних українських учених (М. Брайчевський, М. Грушевський, В. Липинський та ін.).

Здавалося, що початок 2000-х років приніс багатообіцяючі перспективи й неодмінно дасть змогу втілити різноманітні, амбітні й далекосяжні плани. Втім, не так сталося, як гадалося... Сліпа й безжальна гра долі часом завдає жаклих, ба навіть нищівних ударів, які водночас руйнують не тільки звичне повсякденне буття, а й весь навколишній світ.

Такою страшною подією в житті Ігоря Гирича стала фатальна дорожня пригода у грудні 2003 р., коли світ раптово перекинувся і на багато місяців поспіль звужився до куцих меж лікарняного ліжка та нестримного болю. Та це нещастя не було єдиним! У травні 2004 р., коли Ігор ще залишався прикутим до ліжка, після кількох років безжального змагання з хворобою відійшов у вічність його батько – Борис Сергійович Гирич.

Той чорний 2004 р. став часом найбільших випробувань для Ігоря Гирича, котрому довелося навчитися не тільки заново пересуватися, а, за великим рахунком, – заново жити! Доводиться тільки дивуватися його мужності, наполегливості та цілеспрямованості, котрі дозволили, врешті-решт, подолати цей край тяжкий відрізок життя.

Уже на лікарняному ліжку І. Гирич як редактор-упорядник та автор багатьох статей розпочинає опрацьовувати проект, а незабаром і тексти

енциклопедичного довідника «Історія України». Весь редакційний та організаційно-технічний тягар із підготовки цього грубезного (понад 1,5 тис. сторінок!) видання, котре після тривалої затримки вийшло 2008 р. у видавництві «Генеза», він проніс протягом кількох років практично одноосібно!

Не менших зусиль й енергії від І. Гирича вимагали й масштабні грушевськознавчі проекти, зокрема підготовка й видання повного зібрання творів М. Грушевського (опубліковано 12 томів) та епістолярію цього видатного історика (видано 5 томів). Він також виступає в ролі редактора й упорядника багатьох колективних і періодичних видань, збірників документів і матеріалів тощо. Водночас І. Гирич опрацьовує у низці публікацій щоденник М. Грушевського, зокрема подає численні і докладні коментарі й тлумачення до цього тексту.

До фахового фокусу київського історика потрапляє й цілий ряд нових проблем, а низка старих і традиційних питань постають у його працях у іншому освітленні. Насамперед, І. Гирич пропонує самобутні версії прочитання й осягнення творчої спадщини багатьох інтелектуалів (І. Бутич, В. Вернадський, Я. Дашкевич, С. Єфремов, А. Жук, В. Іконников, А. Кримський, П. Куліш, О. Левицький, В. Липинський, Г. Лукомський, О. Пріцак, О. Рибалко, І. Франко та ін.).

Крім того, І. Гирич повертається до своєї першої любові на обширах історичної науки – киевознавства, котре осмислює під іншим кутом зору як культурознавчий феномен та дисциплінарну цілість. Він звертається до осягнення місця і ролі Києва в українському інтелектуальному та духовному просторі. Його тексти виявляють незвичну сюжетну канву, продукують низку своєрідних асоціацій та образів, демонструють перетікання буденних проблем на інші предметні поля, спонукають замислитися щодо інтелектуальних та культурних вимірів киевознавства як дисципліни.

Зрештою, авторський запит до нашої минувшини примушує читача вийти поза межі традиційної просторово-часової локалізації киевознавства, зорієнтованого, як правило, на освітлення пам'яток, святинь та культурного ландшафту або звичних урбаністичних характеристик і оцінок побутування міста у різні історичні епохи. Натомість у текстах І. Гирича оживають нові фабули, пов'язані з культурницькими й інтелектуальними теренами циркуляції різних установчих концептів, сакральних чи «одвічних символів»: Київ як попередник Русі Московської та Петербурзької, «Другий Єрусалим» супроти «Третього Риму», європейське та українське місто, українська емансипація й імперська нівеляція, інтелек-

туальне і культурне змагання за «матір міст руських» у російському та українському історіописанні, українське бароко й архітектурні експерименти на зламі XIX – XX ст., давній та новітній київські стилі життя, сучасні рейдерські забудови і руйнація старого Києва тощо.

Ці ракурси висвітлення творять строкату й насичену інтелектуальну палітру, котра будь-що-будь підносить київські контексти до загальнонаціональних та східноєвропейських масштабів. З такої перспективи киевознавство, за візією І. Гирича, сприймається не як послідовний ланцюг подій та процесів чи набір уніфікованих описів пам'яток, а як жива, емоційна бесіда з уявним співрозмовником про культурну й інтелектуальну сцену буття старого та нового міста, його тривалий історичний вік, сучасні проблеми і майбуття.

Зауважимо, що розлогий історико-культурологічний путівник по Києву, підготовлений І. Гиричем, ще й досі перебуває у портфелі редактора та чекає на видання. Вибрані киевознавчі сюжети з цієї ґрунтовної праці опубліковані у вигляді окремих публікацій у журналі «Київ» та на сторінках газети «Порадниця».

Незважаючи на академічні пріоритети, І. Гирич не ухиляється й від злободенних проблем. Наприклад, він укотре відгукується на затяжні «бої за історію», що з новою силою спалахують у сфері української дидактики. Зокрема, київський інтелектуал розмірковує про синдром «історичних» та «неісторичних» народів, який і до сьогодні справляє значний вплив на висвітлення й представлення українського минулого сучасними вченими, висловлює низку самобутніх спостережень про змагання етноцентризму й мультикультуралізму тощо.

Загалом окремий цикл публікацій І. Гирича, присвячений «вузловим» чи концептуальним проблемам української історії, примушує замислитися щодо різноманітних способів конструювання й репрезентації нашої минувшини, котрі тою чи іншою мірою пов'язані із соціо- та етнокультурним спадком. Та найголовніший вислід цих цікавих текстів полягає в тому, що будь-яка теоретична або методологічна новація, запозичена з інтелектуального річища постмодернізму чи мультикультуралізму, не є всеосяжною та беззастережною панацеєю історичної дидактики.

Ювілейні річниці зазвичай складно сприймаються будь-якою людиною, котра поступово, але неухильно наближається до певних календарних віх біографії. Тим більше, це стосується інтелектуалів, які схильні до болючих внутрішніх рефлексій і психологічних розумувань. Відтак

мимоволі пригадується давній афоризм, виголошений вустами біблійного царя Соломона, що примноження знань лише примножує скорботу.

Утім, мабуть, найцінніша настанова, засвоєна з багатоманітних практик історика, полягає в тому, що немає єдиної та «правильної» відповіді на будь-яке питання як із минувшини, так і сучасності та майбуття. Натомість є можливі версії та варіації, що постійно хитаються на уявних терезах людської думки. Недаремно один із великих французьких класиків уважав, що історію можуть досягнути лише інтелектуали, котрі вступили до другої половини свого життя. Отож у 50 років усе тільки починається!

Насамкінець хочу від щирого серця побажати своєму товаришеві й колезі якомога менше життєвого смутку, міцного здоров'я і нестримного творчого натхнення!

Олексій Ясь

ХРОНОЛОГІЯ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

23 вересня 1962 р. – народився в м. Києві на Чоколівці (вул. Іванівська, тепер район перетину вулиць Смілянської та Ушинського).

1969–1979 рр. – навчався у київських середніх школах № 69, 13, 196 та 131 на Чоколівці та Микільській Боршагівці.

Липень 1979 – 1989 рр. – працював у Центральному державному історичному архіві УРСР у м. Києві на посадах від охоронця фондів до провідного наукового співробітника у Відділі публікації та використання джерел.

1979–1987 рр. – здобував вищу освіту на вечірньому відділенні історичного факультету Київського державного університету ім. Тараса Шевченка.

1983–1985 рр. – служба в армії.

1989–1991 рр. – науковий співробітник Археографічної комісії АН України при Інституті історії України АН України.

1991–1996 рр. – науковий співробітник у Відділі джерел з історії України XIX – початку XX ст. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

1991 р. – обраний дійсним членом Українського історичного товариства (США).

Серпень 1992 – 1995 рр. – головний редактор часопису «Старожитності».

23 лютого 1995 р. – захистив кандидатську дисертацію «Архів М. Грушевського як джерело для вивчення діяльності визначних постатей українського руху: (М. Грушевський, С. Єфремов, В. Липинський, М. Василенко)». Спеціальність: 07.00.09 – Історіографія, джерелознавство та методи історичного дослідження.

1996 р. – призначений на посаду старшого наукового співробітника Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

1995–2004 рр. – заступник головного редактора журналу «Український історик».

1996–2001 рр. – завідувач історичної редакції київського видавництва педагогічної літератури «Генеза».

1998 р. – обраний членом-кореспондентом Української вільної академії наук у США.

1999–2001 рр. – виконував обов'язки головного редактора видавництва «Генеза».

2001–2002 рр. – директор видавництва Львівської богословської академії (тепер Український католицький університет).

2001–2002 рр. – заступник головного редактора журналу «Україна модерна».

з 2002 р. – завідувач Відділу джерел з історії України XIX – початку XX ст. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

2002–2003 рр. – заступник головного редактора журналу «Пам'ятки України».

2002–2005 рр. – заступник головного редактора журналу «Молода нація»; науковий консультант видавництва та благодійного фонду «Смолоскип».

2003–2010 рр. – заступник головного редактора журналу «Історія в школах України».

17 грудня 2005 р. – на Загальних звітно-виборних зборах НТШ обраний дійсним членом НТШ.

13 червня 2006 – рішенням ВАКУ присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

3 травня 2009 р. – заступник головного редактора культурологічного альманаху «Хроніка 2000».

3 червня 2011 р. – головний редактор журналу «Пам'ятки України».

ДРУКОВАНІ ПРАЦІ, РЕДАГУВАННЯ

1980

1. Попередник мосту метрополітену // Вечірній Київ. – 1980. – № 180 (10998). – 4 серп. – С. 3.

1981

2. Фотографія у Києві // Вечірній Київ. – 1981. – 15 грудня. – № 287 (11405). – С. 3.

1985

3. Картографічні джерела XVII–XX ст. про розвиток і забудову Печерська, що зберігаються в ЦДІА УРСР // Історичні дослідження. Вітчизняна історія: Республік. міжвідомч. зб. наук. пр. – К., 1985. – Вип. 11. – С. 90–93. – У співавт. з Т. Ю. Лютою.

4. Києвлянин Н. З.: [Про Миколу Закревського] // Вечірній Київ. – 1985. – 22 серп. – У співавт. з Т. Ю. Гирич.

1986

5. Пересувна виставка документів ЦДІА УРСР у м. Києві, присвячена 80-річчю першої російської революції 1905–1907 рр. // Архіви України. – 1986. – № 5. – С. 31–34.

1988

6. Київське товариство охорони пам'яток старовини і мистецтва // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1988. – № 3. – С. 58–59.

7. Науково-довідкове видання «Українські історики»: проблеми і пропозиції // Українська археографія: сучасний стан та перспективи розвитку: Тези доповідей республіканської наради, грудень 1988 р. – К., 1988. – С. 219–222.

1989

Статті

8. Документи академіка М. Грушевського у фонді 1235 ЦДІА УРСР у м. Києві // Архіви України. – 1989. – № 4. – С. 53–63.

Редагування, упорядкування

9. [Ред.:] Описи Київського намісництва 70–80 років XVIII ст. / Упоряд. Г. В. Болотова, К. А. Вислобоков, І. Б. Гирич та ін.; редкол. П. С. Сохань (відп. ред.), Л. З. Гісцова, О. І. Гуржій та ін. – К.: Наукова думка, 1989. – 392 с.

1990

10. План Києва 1786 р. як історико-топографічне джерело // Географічний фактор в історичному процесі: Зб. наук. пр. / Редкол.: Ф. П. Шевченко (відп. ред.), О. Є. Маркова, Г. В. Боряк та ін. – К.: Наукова думка, 1990. – С. 77–85. – У співавт. з Т. Лютою.

1991

11. Акт. Документи епохи: [Акт обстеження руйнувань від більшовицької артилерії в січні 1918 р. Михайлівського собору] // Андріївський узвіз. – К., 1991. – № 4. – С. 6. – У співавт. з В. Сініциною.

12. «Грозные события военного времени...»: [Акт обстеження руйнувань обстрілів більшовицької артилерії у січні 1918 р. Успенського собору та інших споруд у Лаврі Товариством охорони пам'яток] // Там само. – № 2. – С. 7.

13. Грушевський – Скрипнику // Архіви України. – 1991. – № 3. – С. 71–72.

14. До історії топографії Печерської частини Києва XIX ст.: (За матеріалами Київської інженерної команди) // Проблеми історичної географії України: Зб. наук. пр. / Редкол.: Ф. П. Шевченко (відп. ред.), Ю. А. Пінчук, О. Є. Маркова та ін. – К.: Наукова думка, 1991. – С. 54–61.

15. Невидані твори М. Грушевського: [Про невиданий 11-й том «Історії України-Руси»] // Андріївський узвіз. – К., 1991. – № 1. – Лютий. – С. 6.

16. Сергій Єфремов і Михайло Грушевський // Старожитності. – К., 1991. – Ч. 7 (11): Серпень. – С. 10–11.

17. Фонд 1235: Документи свідчать // Вісник АН України. – К., 1991. – № 9. – С. 61–63.

1992

Статті, рецензії

18. Архів М. Грушевського // Київська старовина. – 1992. – № 1. – С. 29–37.

19. Архів-музей Переходової доби про руйнацію київських пам'яток у 1918–1942 роках // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 1 (17): Січень. – С. 5.

20. «Атестат зрелости»: [Публікація копії атестату зрілості М. Грушевського з ЦДІАК України] // Там само. – Ч. 18–19 (34–35). – С. 4.

21. Бібліографія науково-популярних і популярних праць М. С. Грушевського з історії України // *Грушевський М.* Ілюстрована історія України. – К., 1992. – С. 536–539.

22. Будинок Мазепи – Музей державності / За газетою «Свобода»; Наш коментар // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 5 (21). – С. 16.

23. В'ячеслав Липинський. Листи до Грушевського: [Публікація фрагментів листів, що зберігаються у ЦДІАК] // Там само. – Ч. 7 (23). – С. 6–7. – Без підп.

24. В'ячеслав Липинський: «Без держави немає нації» // Там само. – С. 6. – (З історії філософської думки).

25. Великий українець: [Передм. до спецвипуску, присвяченого М. Грушевському] // Там само. – Ч. 18–19 (34–35). – С. 1.

26. Відлуння анафеми: [Зняття анафеми з гетьмана Івана Мазепи] // Там само. – Ч. 13 (29). – С. 2. – Підп. І. Борисенко.

27. До історії Всеукраїнської академії наук. Михайло Грушевський і Агатангел Кримський: (З приводу «Осібної гадки академіка М. Грушевського до протоколу спільного зібрання УАН від 17 жовтня 1927 року») // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 332–351. – У співавт. з С. Кіржаєвим.

Відгук: Рубльов О. С. Повертаючись до надрукованого // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 428–434.

28. Іван Огієнко: Хроніка життя і спадщина // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 4 (20). – С. 4.

29. Із листування Сергія Єфремова і Михайла Грушевського: [Додаток: Тексти листів] // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1992. – Т. ССХХІV. – С. 324–372. – У співавт. з В. Синициною.

30. Києво-Печерська лавра – феномен української культури // Андріївський узвіз. – К., 1992. – № 1 (6). – С. 3; № 3 (8). – С. 3; № 4 (9). – С. 3.

31. Київські адреси історика: [Про М. Грушевського] // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 20 (36). – С. 9. – Підп. І. Борисенко.

32. Ленін – австрійський шпигун? // Андріївський узвіз. – К., 1992. – № 1 (6). – С. 8.

33. Листування М. Грушевського до О. Грушевського: (До проблеми взаємин двох братів) // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1991–1992. – Рік XXVIII/XXIX. – Ч. 3–4 (110–111), 1–4 (112–115). – С. 416–432. – У співавт. з В. Гирич.

34. Лицар української державності: (Нарис життя і діяльності В. Липинського) // Архіви України. – К., 1992. – № 1–3. – С. 34–43.

35. Межигірське досє: [Коротка історія Межигірського монастиря] // Андріївський узвіз. – К., 1992. – № 8 (13). – С. 4–5.

36. Омелян Пріцак: «Як «вибухла» Україна» / Інтерв'ю записав Ігор Гирич // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 9 (25). – С. 1, 4–5.

37. Професор Любомир Винар: «Нашим головним завданням було задержати і розвинути наукову схему історії України» / Інтерв'ю записав Ігор Гирич // Там само. – Ч. 15 (31). – С. 7.

38. Терещенки // Діамант: (Торгово-комерційний журнал). – 1992. – № 1–2. – С. 29–31. – (Переклад з української).

39. То на чиєму боці Лавра?: [Про незалежнення української церкви від московської] // Сфінкс. – 1992. – № 5. – Квітень. – С. 1–2.

40. У всьому спектрі знань: [До 100-річчя Наукового товариства ім. Т. Шевченка] // Політик і час. – К., 1992. – № 9–10. – С. 67–69. – У співаавт. з П. Соханем.

41. Що за Боричевим Током?: (Роздуми з приводу перейменувань) // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 13 (29). – С. 11.

42. Щоденник М. Грушевського як історичне джерело // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1991–1992. – Рік XXVIII/XXIX. – Ч. 3–4 (110–111), 1–4 (112–115). – С. 344–351.

43. Ярослав Дашкевич: «Дивитися на історію не крізь рожеві або чорні окуляри» / Інтерв'ю записав Ігор Гирич // Старожитності. – К., 1992. – Ч. 16–17 (32–33). – С. 4–5.

44. [Рец.:] Документальні видання та публікації пам'яток історичної думки України (1985–1990) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 442–450. – У співаавт. з М. Ю. Стеценко, В. С. Шандрою.

Редагування, упорядкування

45. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 12 (28). – 16 с. – Гол. ред.

46. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 13 (29). – 16 с. – Гол. ред.

47. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 14 (30). – 16 с. – Гол. ред.

48. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 15 (31). – 16 с. – Гол. ред.

49. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 16–17 (32–33). – 16 с. – Гол. ред.

50. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 18–19 (34–35). – 16 с. – Гол. ред.

51. [Ред.:] Старожитності. – К., 1992. – Ч. 20 (36). – 16 с. – Гол. ред.

Статті, рецензії

52. Безхребетне в ранзі «Національного»: [Про історичний музей України] // Старожитності. – К., 1993. – Ч. 5–6 (41–42). – С. 3. – Підп. І. Борисенко.

53. Видубицький монастир після вибуху Звіринецьких порохів у 1918 р. // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1993. – № 1–6. – С. 192–193.

54. «Дивитися на історію не кризь рожеві або чорні окуляри» / [Інтерв'ю з Я. Дашкевичем записав І. Гирич; скороч. з вид.: Старожитності. – К., 1992. – Ч. 16–17 (32–33). – С. 4–5] // Друг читача. – К., 1993. – Ч. 4. – 28 січня. – Без підп.

55. До питання про федералізм Грушевського // Старожитності. – К., 1993. – № 9–10 (45–46). – С. 15.

56. З династії славетних Антоновичів: «Ми дістанемо свіжий приплив міграції і будемо далі працювати» / Інтерв'ю з Марком Антоновичем записав І. Гирич // Там само. – Ч. 19–24 (54–59). – С. 24–27.

57. Засновник «Українського історика» // «Український історик»: Журнал Українського Історичного Товариства: Показчик змісту: 1963–1992 / Упоряд. М. Гавур, В. Шандра; ред. і вступ. ст. Л. Винара. – Нью-Йорк; К.; Мюнхен, 1993. – С. 113–114.

58. Німці в Києві // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1993. – № 1–6. – С. 17–19.

59. Публікації С. Єфремова в газеті «Нова Рада», 1917–1919 рр.: (За архівним примірником з бібліотеки літературознавця) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 336–375.

60. «Український Никодим»: Василь Федорович Смиренко // Старожитності. – К., 1993. – Ч. 9–10 (45–46). – С. 14–15.

61. «Українському історикові» – 30 років // Літературна Україна. – 1993. – № 44 (4557). – 4 листоп. – С. 1.

62. «Ukrainian Historian» Turns Thirty: (1963–1993) // Ethnic Forum. – 1993–1994. – Vol. 13/14. – № 1/2. – P. 81–86.

63. [Рец.:] Добрий внесок: [Рец. на кн.:] *Вороненко В. В., Кістерська Л. Д., Матвеева Л. В., Усенко І. Б.* Микола Прокопович Василенко. – К.: Наукова думка, 1991. – 272 с.; іл. // Старожитності. – К., 1993. – Ч. 2 (38). – С. 29. – Підп. І. Борисенко.

64. [Рец.:] Публікації з історіографічної спадщини (1991 р.) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 384–391.

Редагування, упорядкування

65. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (голова), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1993. – Т. 4: XIV–XVI віки – відносини політичні. – 540 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.
66. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 1 (37). – 32 с. – Гол. ред.
67. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 2 (38). – 32 с. – Гол. ред.
68. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 3–4 (39–40). – 32 с. – Гол. ред.
69. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 5–6 (41–42). – 32 с. – Гол. ред.
70. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 7–8 (43–44). – 32 с. – Гол. ред.
71. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 9–10 (45–46). – 32 с. – Гол. ред.
72. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 13–14 (48–49). – 32 с. – Гол. ред.
73. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 15–16 (50–51). – 32 с. – Гол. ред.
74. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 17–18 (52–53). – 32 с. – Гол. ред.
75. [Ред.:] Старожитності. – К., 1993. – Ч. 19–24 (54–59). – 32 с. – Гол. ред.
76. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1993. – Рік XXX. – Ч. 1–4 (116–119): Тридцятиліття «Українського історика» (1963–1993). – 256 с. – Член редкол.

1994

Статті, рецензії

77. Автобіографічний документ київського будівничого Степана Ковніра // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1994. – Т. ССХХVII. – С. 379–381.
78. Внесок «Українського історика» в грушевськознавство // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1994. – Рік XXXI. – Ч. 1–4 (120–123). – С. 102–109.
79. Вячеслав Липинський і Михайло Грушевський: (До історії політичних і наукових стосунків) // Михайло Грушевський: Зб. наук. пр. міжнар. конфер. НТШ до 125-ї річниці з дня народження. – Львів, 1994. – С. 306–317.
80. В'ячеслав Липинський і Михайло Грушевський у дореволюційні часи // *Липинський В.* Студії. – К.; Філадельфія, 1994. – Т. 1: Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна / Ред. Я. Пеленський. – С. 53–59.

81. В'ячеслав Липинський у довоєнний час: (У світлі листування з культурними діячами України) // Там само. – С. 143–149.

82. Листи В. Герасимчука до М. Грушевського // *Герасимчук В.* Матеріали до історії козаччини XVII віку; Василь Герасимчук: Життя і творчість (1880–1944) [= Львівські історичні праці. Джерела. – Вип. 1] / Упоряд. Я. Федорук; ред. кол. Я. Дашкевич, М. Капраль, І. Скочиляс, Я. Федорук. – Львів, 1994. – С. 48–95. – У співавт. з Н. Самсонік.

83. М. Грушевський та В. Антонович: творчі контакти та суспільно-політичні погляди // Академія пам'яті проф. В. Антоновича. – К., 1994. – С. 133–160.

84. Релігія і церква в житті й творчості Михайла Грушевського // *Грушевський М. С.* Духовна Україна: Зб. тв. – К., 1994. – С. 521–544. – У співавт. з В. Ульяновським.

85. Ювілей «Українського історика»: [До 30-річчя від заснування часопису] // Старожитності. – К., 1994. – Ч. 3–4 (62–63). – С. 29. – Підп. І. Борисенко.

Редагування, упорядкування

86. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. С. Сохань (гол.) та ін. – К., 1994. – Т. 1. – 736 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

87. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1994. – Т. 5: Суспільно-політичний і церковний устрій і відносини в українсько-руських землях XIV–XVII в. – 692 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

88. [Ред.:] Старожитності. – К., 1994. – Ч. 1–2 (60–61). – 32 с. – Гол. ред.

89. [Ред.:] Старожитності. – К., 1994. – Ч. 3–4 (62–63). – 32 с. – Гол. ред.

90. [Ред.:] Старожитності. – К., 1994. – Ч. 5–6 (64–65). – 32 с. – Гол. ред.

91. [Ред.:] Старожитності. – К., 1994. – Ч. 7–8 (66–67). – 32 с. – Гол. ред.

92. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1994. – Рік XXXI. – Ч. 1–4 (120–123): Тридцятиліття «Українського історика». – Член редкол.

1995

Окреме видання

93. Архів М. Грушевського як джерело для вивчення діяльності визначних постатей українського руху: (М. Грушевський, С. Єфремов, В. Липинський, М. Василенко): Автореф. дис. ... канд. іст. н. – К., 1995. – 24 с.

Статті, рецензії

94. Археографічне опрацювання епістолярної спадщини українських громадських і політичних діячів кінця XIX – першої третини XX ст. // Архіви України. – 1995. – № 4–6. – С. 81–88.

95. Засновник грушевськознавства: [Про проф. Л. Винара] // *Винар Л. Михайло Грушевський: історик і будівничий нації.* – Нью-Йорк; К.; Торонто, 1995. – С. 18–22.

96. Знищені мистецька збірка і архів Михайла Грушевського: [Про пожежу будинку Грушевського у Києві на вул. Паньківській у січні 1918 р.] // *Пам'ятки України: Історія та культура.* – К., 1995. – № 1. – С. 103–104.

97. Листи Михайла Грушевського до Василя Кузіва // *Український історик.* – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1995. – Рік XXXII. – Ч. 1–4 (124–127). – С. 190–203.

98. «Люде смертні, народи вічні»: [Передмова до статті Михайла Грушевського «Зайві сумніви» з приводу смерті О. Русова] // *Старожитності.* – К., 1995. – № 1–2 (68–69). – С. 7. – (Публікація тексту статті на с. 8).

99. «Носитель державної української ідеї»: [Про статтю М. Грушевського «“Мазепинство” і “богданівство”»] // *Київська старовина.* – 1995. – № 6. – С. 8–10.

100. Щоденник М. Грушевського (1904–1910 рр.) // *Київська старовина.* – 1995. – № 1. – С. 10–30.

Редагування, упорядкування

101. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1995. – Т. 6: Жите економічне, культурне, національне XIV–XVII віків. – 674 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

102. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1995. – Т. 7: Козацькі часи – до року 1625. – 628 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

103. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1995. – Т. 8: Роки 1626–1650. – 856 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

104. [Ред.:] *Старожитності.* – К., 1995. – Ч. 1–2 (68–69). – 32 с. – Гол. ред.

105. [Ред.:] *Старожитності.* – К., 1995. – Ч. 3–4 (70–71). – 32 с. – Гол. ред.

106. [Ред.:] Старожитності. – К., 1995. – Ч. 5–6 (72–73). – 32 с. – Гол. ред.

107. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1995. – Рік XXXII. – Ч. 1–4 (124–127): Тридцятиліття Українського історичного товариства: (1965–1995). – 383 с. – Заст. ред.

1996

Окреме видання

108. Епістолярна спадщина Михайла Грушевського: (Показчик до фонду № 1235 у ЦДІА України у м. Києві). – К., 1996. – 108 с.

Статті, рецензії

109. В. Антонович – будівничий історіософських засад нової України // Третя академія пам'яті проф. В. Антоновича. – К., 1996. – С. 28–35.

110. Ідейні побратими: творча співпраця вченого-історика В. Липинського і літературознавця В. Доманицького // Історичний календар '97. – К., 1996. – С. 91–92.

111. Києво-Печерська лавра в контексті української історії і культури // Пам'ять століть. – К., 1996. – № 1. – С. 102–119.

112. М. Грушевський і С. Єфремов на тлі суспільно-політичного життя кінця XIX – 20-их років XX століття // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1996. – Рік XXXIII. – Ч. 1–4 (128–131). – С. 142–187.

113. Між російським і українським берегами. В. І. Вернадський і національне питання (в світлі щоденника 1917–1921 рр.) // Мappa Mundi: Збірник наукових праць на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. – К.; Львів; Нью-Йорк, 1996. – С. 735–756.

114. Неопубліковані матеріали з київської архівної спадщини М. Грушевського // Архіви України. – 1996. – № 1–3 (238). – С. 7–11.

115. О. Ф. Кістяківський. Щоденник (1874–1885) // Генеза. – № 1 (4). – 1996. – С. 193–195.

116. Образок до сходознавчих наукових перекладів А. Кримського // Україна в минулому. – К., Львів, 1996. – Вип. 8. – С. 151.

117. [Передмова до протоколу допиту А. Ніковського «Історія масонства в Росії на поч. XX ст.»] // Генеза. – К., 1996. – Ч. 1 (4). – С. 149–150.

118. Ще до проблеми «Аркас і Грушевський»: [У додатку листування М. Грушевського і Ф. Матушевського (3 листи за 1908 р.)] // Історичний збірник. Історія, історіографія, джерелознавство: (Статті, розвідки, замітки, есе). – К., 1996. – С. 221–230.

Редагування, упорядкування

119. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1996. – Т. 9. – Кн. 1: Роки 1650–1654. – 876 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

120. [Ред.:] *Дорошенко Д. І.* Огляд української історіографії / Редкол. серії: Я. Пеленський, П. Сохань (співголови), О. Толочко (відп. секрет.) та ін. – К., 1996. – 258 с. – (Серія: «Державна школа: Історія. Політологія. Право»). – Член редкол.

121. [Ред.:] *Marra Mundi*: Збірник наукових праць на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя / Редкол.: І. Гирич, Я. Грицак, М. Капраль та ін. – К.; Львів; Нью-Йорк, 1996. – 912 с.

122. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1996. – Рік XXXIII. – Ч. 1–4 (128–131): Михайло Грушевський: Студії і матеріали з нагоди 130-річчя від дня народження: (1866–1996). – 480 с. – Заст. ред.

1997

Статті, рецензії

123. [Вступна стаття до публікації «Записки для огляду руських старожитностей»] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1997. – № 3 (116). – С. 96. – Без підп.

124. Деякі питання організації М. Грушевським археографічної роботи у львівський період життя // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії: (Київ – Седнів, 18–21 жовтня 1993 р.). – К., 1997. – С. 266–295.

125. Матеріали дискусії: [Виступ про Київську археографічну комісію і політичну ситуацію в Україні у другій половині XIX ст.] // Там само. – С. 413–419.

126. Неопубліковане в київській архівній спадщині М. Грушевського й справа видання повного зібрання творів історика // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики: Зб. наук. пр.: На пошану історика, заслуженого діяча науки і техніки України, д-ра іст. наук Марії Дмитрієнко: (До 35-річчя наукової діяльності). – К., 1997. – С. 90–95.

127. Організація М. Грушевським археографічної роботи у львівський період життя й діяльності (1894–1914) // Український історичний журнал. – К., 1997. – № 1. – С. 72–86.

128. [Супровідна стаття до публікації В. Галайби «Пам'ятник Миколі І в Києві»] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1997. – № 3 (116). – С. 82–83. – Без підп.

129. Ще раз про схему української історії: [Про книгу Н. Яковенко «Нарис історії України»] // Генеза. – 1997. – № 1 (5). – С. 138–141.

130. [Рец.:] З іменем святого Володимира. Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників / Упоряд. В. Короткий, В. Ульяновський. – К., 1994 // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1997. – Рік XXXIV. – Ч. 1–4 (132–135). – С. 354–355.

131. [Рец.:] «Скорбное бесчувствие» до українського Києва: [Міркування з приводу книги О. Анісімова «Скорбное бесчувствие»] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1997. – № 3 (116). – С. 122–125.

Редагування, упорядкування

132. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1997. – Т. 9. – Кн. 2: Роки 1654–1657. – 761 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

133. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Щоденник (1888–1894 рр.) / Редкол.: П. Сохань (відп. ред.), Г. Боряк, І. Гирич та ін.; підгот. до вид., пер. сл., упоряд., комент. і післям. Л. Зашкільняка. – К., 1997. – 264 с.

134. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1997. – Рік XXXIV. – Число 1–4 (132–135): На пошану Любомира Винара, основника «Українського історика» і Українського історичного товариства: З нагоди 65-ліття. – 384 с. – Заст. ред.

1998

Статті, рецензії

135. Батько народництва: [Про Володимира Антоновича] // Історичний календар – 1999. – К., 1998. – С. 29–31.

136. Київська ідея і українська справа // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 3: Травень/червень. – С. 5–23.

137. Київський музей Переходової доби (1942) // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1998. – Рік XXXV. – Ч. 1–4 (136–139). – С. 191–196.

138. Меценат і музейник Каленик Лисюк: реліквії зібрані і втрачені // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 1. – С. 58–60. – Підп.: І. Г., О. Р. [Олександр Рибалко.]

139. Оборонець і дослідник національної культурної спадщини: [До 50-ліття від дня народження С. І. Білоконя] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 3–4. – С. 139–145.

140. Польські кореспонденти Михайла Грушевського // *Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze*. – Warszawa, 1998. – S. 211–218.

141. Професор Любомир Винар і сучасне грушевськознавство // *Винар Л. Грушевськознавство: генеза й історичний розвиток*. – К.; Львів; Париж; Нью-Йорк; Торонто, 1998. – С. 119–126. – (Серія: «Грушевськіана». – Т. 5).

142. Речники українськості і «русскості»: [Національна свідомість у вчених-природничників] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 3–4. – С. 168–171. – У співавт. з О. Рибалком.

143. Столиця України-Руси // Історичний календар – 1999. – К., 1998. – С. 12–13.

Редагування, упорядкування

144. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 1998. – Т. 10: Роки 1657–1658. – 402 с. – (Серія: «Пам'ятки історичної думки України»). – Член редкол.

145. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 1 (118). – 208 с. – Член редкол.

146. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 2 (119). – 32 с. – Член редкол.

147. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1998. – № 3–4 (120–121). – 176 с. – Член редкол.

148. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1998. – Рік XXXV. – Ч. 1–4 (136–139): Тридцятип'ятиліття «Українського історика». – 368 с. – Заст. ред.

1999

Статті, рецензії

149. Акушерська клініка Жіночого медичного інституту, 1912–1913 // Звід пам'яток історії та культури України. – К., 1999. – Кн. I. – Ч. I: А–Л. – С. 458–459. – У співавт. з М. Кальницьким.

150. [Виступи в дискусії на конференції «Михайло Грушевський і львівська історична школа»: 24 жовтня 1994 р.] // Михайло Грушевський і українська історична наука: Матеріали наукових конференцій, присвячених Михайлові Грушевському. – Львів, 1999. – С. 297–298, 301–302

(останній абзац на с. 301 і перший абзац на с. 302 упорядники збірника помилково приписали Я. Федорукові).

151. Вячеслав Липинський – речник суспільної злагоди // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 31–32. – С. 238–245.

152. Вячеслав Липинський у світлі його листування за дореволюційних часів // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1999. – Рік XXXVI. – Ч. 2–4 (141–143). – С. 110–142.

153. Державницький напрям і народницька школа в українській історіографії: (На тлі стосунків Михайла Грушевського і Вячеслава Липинського) // Михайло Грушевський і українська історична наука: Матеріали наукових конференцій, присвячених Михайлові Грушевському. – Львів, 1999. – С. 47–64.

154. До історії УММАН: Коментар // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 1 (122). – С. 139–140.

155. Житловий будинок 1874–1875, в якому містилася книгарня журналу «Киевская старина», бував Тесленко А. Ю. // Звід пам'яток історії та культури України. – К., 1999. – Кн. I. – Ч. I: А–Л. – С. 475–476. – У співавт. з М. Кальницьким.

156. Житловий будинок 1893, в якому проживав Хвойка В. В. // Звід пам'яток історії та культури України. – К., 1999. – Кн. I. – Ч. I: А–Л. – С. 397. – У співавт. з М. Виноградовою та В. Отченашко.

157. М. Грушевський і М. Василенко: (До історії творчих контактів) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 1999. – Вип. 3/4. – С. 344–355.

158. Нове бачення історії України в сучасних українських підручниках // Історія України. – К., 1999. – № 25/28. – С. 1–2.

159. Нове цінне джерело в галузі грушевськознавства // *Пристайко В., Шаповал Ю.* Михайло Грушевський: Справа «УНЦ» і останні роки (1931–1934). – К.: Критика, 1999. – С. 5–19.

160. Пам'ятник Грушевському в Києві // *Вечірній Київ.* – 1999. – 26 січня. – № 17 (16193). – С. 6.

161. Руйнували, рятували...: [Передмова до стенограми засідань комісії зі зносу Михайлівського собору] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 1 (122). – С. X.

162. [Рец.:] На підступах до «Зводу пам'яток»: [Рец. на: Пам'ятки Києва: Путівник. – К., 1998] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 1 (122). – С. 174–175.

163. [Рец.:] Найновіша праця про Михайлівський Золотоверхий монастир: [Рец. на: *Дегтярьов М., Реутов А.* Михайлівський Золотоверхий монастир. – К., 1997] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 1 (122). – С. 176.

Редагування, упорядкування

164. [Рец.:] *Брайчевський М.* Вибрані твори / Упоряд. І. Гирич, Ю. Кухарчук, Л. Сакада; ред. Л. Винар. – К., 1999. – 600 с.

165. [Рец.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 1 (122). – Член редкол.

166. [Рец.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 2–3 (123–124). – 176 с. – Член редкол.

167. [Рец.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 1999. – № 4 (125). – 80 с. – Член редкол.

168. [Рец.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1999. – Ч. 1 (140): Показчик змісту за роки 1963–1997. – Рік XXXVI. – 176 с. – Заст. ред.

169. [Рец.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 1999. – Рік XXXVI. – Ч. 2–4 (141–143): На порозі нового тисячоліття. – 368 с. – Заст. ред.

2000

Окреме видання

170. Видання україномовних епістолярних джерел кінця XIX – середини XX ст.: Методичні рекомендації. – К.: УДНДІАСД, 2000. – 48 с. – У співавт. з В. Ляхоцьким. – (Серія: «Проблеми едиційної та камеральної археографії: історія, теорія, методика». – Вип. 38).

Статті

171. Біля джерел наукового грушевськознавства // На службі Клію: 36. наук. пр. на пошану Любомира-Романа Винара, з нагоди 50-ліття його наукової діяльності. – К.; Нью-Йорк; Торонто; Париж; Львів, 2000. – С. 85–93.

172. В. Липинський і сучасна українська історіографія // Вісті УВАН / Ред. О. Домбровський. – Нью-Йорк, 2000. – Ч. 2. – С. 63–71.

173. М. С. Грушевський про «український слід» у вбивстві російського царя Олександра II: (Маловідома праця відомого історика) // Історія України. – К., 2000. – № 4. – С. 1–4; № 5. – С. 3–6.

174. Михайло Брайчевський // Історія в школах України. – К., 2000. – № 2. – С. 48–49.

175. «Народництво» та «державництво» в українській історіографії: проблема змістовного наповнення понять // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2000. – Ч. 4. – С. 5–30.

176. Суперечливі питання історії України та відображення їх у сучасних підручниках для 7–8 класів // Там само. – С. 6–9.

177. Чи суперечить національний міф історичній правді? // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. – К., 2000. – С. 47–54.

Редагування, упорядкування

178. [Ред.:] *Грушевський М.* Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / Редкол.: П. С. Сохань (голова), Г. В. Боряк (відп. секрет.), Л. Винар та ін. – К., 2000. – Т. 11: Показчик імен / Упоряд. М. М. Капраль, Я. О. Федорук; відп. ред. Я. Р. Дашкевич. – 520 с. – Член редкол.

179. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2000. – Ч. 4. – 155 с. – Член редкол.

180. [Ред.:] На службі Клію: Збірник наукових праць на пошану Любомира-Романа Винара, з нагоди 50-ліття його наукової діяльності / Головна редкол.: М. Брайчевський, О. Домбровський, І. Гирич; редкол.: М. Жулинський, А. Жуковський, Я. Ісаєвич та ін. – К.; Нью-Йорк; Торонто; Париж; Львів, 2000. – 820 с.

181. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2000. – № 1 (126). – 56 с. – Член редкол.

182. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2000. – № 2 (127). – 48 с. – Член редкол.

183. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2000. – № 3–4 (128–129). – 144 с. – Член редкол.

184. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2000. – Рік XXXVII. – Ч. 1–3 (144–146): Олександр Мезько-Оглоблин: діяльність і творча спадщина: 3 нагоди сторіччя від дня народження (1899–1999). – 320 с. – Заст. ред.

185. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2000. – Рік XXXVII. – Ч. 4 (147): Перший Міжнародний конгрес українських істориків. – 176 с. – Заст. ред.

2001

Статті, рецензії

186. Вони виграють у поєдинку з «пафосом руйнування» / Розмова в редакції «Дня» з І. Гиричем, О. Дубасом і Ю. Шаповалом // День. – К., 2001. – № 36. – 23 лютого; № 41. – 2 березня.

187. Кирило і Мефодій // Історія в школах України. – К., 2001. – № 3. – С. 42–45; 2002. – № 1. – С. 48–49.

188. Листи Вячеслава Липинського до Михайла Грушевського: [Передм., тексти, комент.] // Листування Михайла Грушевського / Ред. Л. Винар; упоряд. Р. Майборода, В. Наулко, Г. Бурлака, І. Гирич. – К.; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто, 2001. – Т. II. – С. 271–329, 389–397. – (Серія: «Епістолярні джерела грушевськознавства»).

189. Наукова і літературна спадщина М. Грушевського: погляд сучасника // Пам'ять століть. – К., 2001. – № 2 (28). – С. 20–27.

190. Спадщина М. Грушевського і сьогодні // Архівознавство, археографія, джерелознавство. – К., 2001. – Вип. 4: Студії на пошану Руслана Пирога. – С. 115–134.

191. Спадщина М. Грушевського і сьогодні // Історія України. – К., 2001. – № 43 (251). – Листопад. – С. 4–7.

192. Чи суперечить національний міф історичній правді? // Історія України. – К., 2001. – № 2 (210). – С. 4–5.

193. Яким мав би бути історичний часопис про Київ: [Про журнал «Киевский альбом»] // Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2001. – № 1–2 (130–131). – С. 204.

194. [Ред.:] Твір, зрозумілий академіку і прибиральниці: [Рец. на книгу Юрія Шаповала «Україна ХХ століття»] // День. – К., 2001. – № 137. – 3 серпня. – С. 22.

Редагування, упорядкування

195. [Ред.:] Листування Михайла Грушевського / Ред. Л. Винар; упоряд. Р. Майборода, В. Наулко, Г. Бурлака, І. Гирич. – К.; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто, 2001. – Т. II. – 412 с.; іл. – (Серія: «Епістолярні джерела грушевськознавства»).

196. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2001. – № 1. – 272 с. – Член редкол.

197. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2001. – № 3. – 280 с. – Член редкол.

198. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2001. – № 4. – 224 с. – Член редкол.

199. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2001. – № 1–2 (130–131). – 208 с. – Член редкол.

200. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2001. – № 3 (132). – 48 с. – Член редкол.

201. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2001. – № 4 (133). – 144 с. – Член редкол.

202. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2001. – Рік XXXVIII. – Ч. 1–4 (148–151): У п'ятдесятиліття смерті Дмитра Дорошенка: (1882–1951). – 320 с. – Заст. ред.

2002

Статті, рецензії

203. Андрій Жук. Проф. М. Грушевський і СВУ в роках Першої світової війни: [Публ. статті, коментарі] // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 3 (24). – С. 111–134.

204. Андрій Жук: матеріали до біографії: (Автобіографія, спогади, листування): [Упоряд. текстів] // Там само. – С. 177–240.

205. Виставка, присвячена річниці смерті М. Брайчевського // Там само. – № 1 (22). – С. 319–320. – Без підп.

206. «Володар княжої гори» – виставка пам'яті академіка Миколи Біляшівського // Там само. – С. 320–321. – Підп.: Г-ч.

207. Десять років Інституту історичних досліджень у Львові // Там само. – № 3 (24). – С. 278–279. – Підп.: Г-ч.

208. Історичні мандрівки Києвом // Там само. – № 4. – С. 33–38; № 5. – С. 39–46.

209. Канадський архів Андрія Жука // Там само. – № 3 (24). – С. 168–176.

210. Листи М. Грушевського й Д. Дорошенка до А. Жука: [Публ., прим.] // Там само. – С. 106–110.

211. Михайло Грушевський і Церква // Український церковно-історичний журнал. – 2002. – № 1 (2) (червень–серпень). – С. 4–13.

212. Михайло Грушевський: Зібрання творів у 50-ти томах // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 1 (22). – С. 260–262. – Підп.: І. Г.

213. Писання А. Жука у берлінській газеті «Український прапор»: [Упоряд.] // Там само. – № 3 (24). – С. 270–274.

214. Політична публіцистика Михайла Грушевського // *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. – Львів, 2002. – Т. 1: Серія «Суспільно-політичні твори (1894–1907)». – С. 47–62.

215. Працю Сергія Білокона відзначено Шевченківською премією // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2002. – № 2 (135). – С. 180. – Підп.: І. Г., О. Р. [Олександр Рибалко.]

216. Презентація першого історичного роману про М. Грушевського // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 2 (23). – С. 354–356.

217. Презентація першої української «Історії Польщі» // Там само. – № 3 (24). – С. 276–278. – Підп.: І. Г.

218. «Приєднання чи возз'єднання?» М. Брайчевського // Лаврський альманах. – К., 2002. – Вип. 8. – С. 64–65.

219. Симон Петлюра і українська дореволюційна соціал-демократія // Історія в школах України. – К., 2002. – № 3. – С. 47.

220. 150 років Центральному державному історичному архіву України у м. Києві // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 1 (22). – С. 318–319. – Без підп.

221. У тіні В. Липинського: (Андрій Жук як політичний мислитель й дослідник історії визвольного руху) // Там само. – № 3 (24). – С. 8–45.

222. «Федераліст» очима «самостійника»: (До історії написання статті А. Жука «М. Грушевський та СВУ») // Там само. – С. 83–110.

223. Щоденник М. Грушевського за 1910 рік // Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2002. – Рік XXXIX. – Ч. 1–4 (152–155). – С. 96–127. – У співавт. з О.Тодійчук.

224. [Рец.:] Енциклопедія життя и творчества Н. И. Костомарова. – К.; Донецьк, 2001. – 570 с. // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 1 (22). – С. 247–249.

225. [Рец.:] Чи треба тужити за втраченим ім'ям? // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2002. – Вип. 7. – С. 432–435. – Рец. на: *Наконецний Є. Украдене ім'я: Чому русини стали українцями.* – Львів, 2001. – 400 с.

226. [Рец.:] *Чорновол І. Польсько-українська угода 1890–1894 рр.* // Україна модерна. – Львів, 2002. – Ч. 7. – С. 220–225.

Редагування, упорядкування

227. [Ред.:] *Грушевський М. С. Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін.* – Львів: Світ, 2002. – Т. 1: Серія «Суспільно-політичні твори (1894–1907)» / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.), О. Тодійчук; пояснення слів, мовна редакція текстів О. Рибалка; перекл. з рос. ст. зі зб. «Освобождение России и украинский вопрос» І. Сварника; перекл. іншомовн. висловів М. Трофимука. – 592 с.; іл.

228. [Ред.:] *Кальницький М. Б., Малаков Д. В., Юркова О. В.* Нариси з історії Києва: Навч. посібн. для серед. загальноосвіт. навч. закл. / За ред. Т. М. Кішук, С. В. Кульчицького. – К.: Генеза, 2002. – 384.; іл. – Ред.

229. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 1 (22): Микола Костомаров (1817–1885): До 185-річчя від дня народження. – 322 с. – Заст. гол. ред.

230. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 2 (23): Джон Локк (1632–1704): До 370-річчя від дня народження. – 360 с. – Заст. гол. ред.

231. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 3 (24): Андрій Жук (1880–1968). – 280 с. – Заст. гол. ред.

232. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2002. – № 4 (25): Вячеслав Липинський (1882–1931): До 120-річчя від дня народження. – 248 с. – Заст. гол. ред.

233. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2002. – № 1 (134): Спецвипуск: Бібліографічний покажчик змісту наукового часопису «Пам'ятки України: Історія та культура» за 1989–2001 рр. – 64 с. – Заст. гол. ред.

234. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2002. – № 2 (135). – 208 с. – Заст. гол. ред.

235. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2002. – № 3–4 (136–137). – 194+LIV с. – Заст. гол. ред.

236. [Ред.:] Українське козацтво: Мала енциклопедія. – К.: Генеза; Запоріжжя: Прем'єр, 2002. – 586 с.; іл., карти. – Член редкол.

237. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.) та ін. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2002. – Вип. 7. – 544 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 10). – Член редкол.

238. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2002. – Рік XXXIX. – Ч. 1–4 (152–155): Михайло Грушевський: Життя, діяльність і творчість: З нагоди 135-річчя від дня народження. – 576 с. – Заст. гол. ред.

2003

Статті, рецензії

239. Від редактора // *Сакада Л.* «Український історик»: генеза, тематика, постаті. – К., 2003. – С. 7–8.

240. Візія Михайла Брайчевського: До 80-річчя з дня народження видатного українського історика // Українська культура. – 2003. – № 1/12. – С. 23–24.

241. Вячеслав Липинський у світлі його листування з дореволюційних часів // *Липинський В.* Листування / Редкол.: Я. Пеленський (гол. ред.), Р. Залуцький, Х. Пеленська та ін. – К.; Філадельфія, 2003. – Т. 1: А–Ж. – С. 83–118.

242. Глуховские миллионеры: [Про Терещенків] // Радуга. – 2003. – № 4. – С. 126–130.

243. Голод 1933 року. Полеміка на сторінках «Дзеркала тижня» // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 2 (27). – С. 252–255.

244. До проблеми історіософії Михайла Брайчевського // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. Зб. наук. пр.: Пам'яті відом. вчен.-іст., д-ра іст. наук М. Брайчевського. – Ч. 10 у 2 ч. – К., 2003. – Ч. 1. – С. 50–58.

245. «Кієвъ кислыхъ щей» Анатоля Макарова // Київ. – 2003. – № 5. – Травень. – С. 127–133.

246. Коментар: [До праці М. Брайчевського «Приєднання чи возз'єднання?»] // Переяславська рада 1654 р.: (Історіографія та дослідження) / Редкол.: П. Сохань (гол.); Я. Дашкевич, І. Гирич (відп. секрет.), Я. Федорук (відп. секрет.) та ін. – К., 2003. – С. 419–425.

247. Листи В. Липинського до О. Барвінського, М. Вороного, Б. Гринченка, М. Грушевського, В. Доманицького, Д. Донцова, частково Д. Дорошенка й А. Жука: [Тексти листів, коментарі, іменний та географічний покажчик] // *Липинський В.* Листування / Редкол.: Я. Пеленський (гол. ред.), Р. Залуцький, Х. Пеленська та ін. – К.; Філадельфія, 2003. – Т. 1: А–Ж. – С. 175–183, 267, 343–412, 479–578, 660–684, 849–851, 871–881, 887–897, 908–910.

248. Листування З. Книша і А. Жука з приводу книжки про М. Міхновського // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 2 (27). – С. 170–172.

249. Листування Зиновія Книша і Андрія Жука / [Упоряд. листів] // Там само. – С. 173–225.

250. Михайло Брайчевський і УІТ // Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2003. – Рік LX. – Ч. 1–5 (156–160). – С. 60–71.

251. Між політикою і історією. Переяслав і українська суспільно-політична думка XIX – початку XX ст. // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 3 (28). – С. 5–14.

252. Перший український консерватор. Імператив державної самостійності за Липинським // День. – 2003. – № 162 (1663). – С. 5.

253. Роль історії в системі орієнтаційних цінностей: до проблеми викладання історії України XIX – початку XX ст. // Історія в школах України. – 2003. – № 4. – С. 16–21.

254. «Хроніка 2000» і її творець: [Про Юрія Григоровича Буряка] // Українське слово. – 2003. – 17–23 липня. – Ч. 29. – С. 14.

255. Чи був планованим голод 1933 року, або коли вже українці перестануть бути жертвами обставин? // Дзеркало тижня. – К., 2003. – № 26–27 (451–452). – 12 липня. – С. 27.

256. Чи доцільно сьогодні дозволяти приватизацію пам'яток культури? / Інтерв'ю Н. Мельник з І. Гиричем // День. – К., 2003. – 30 липня.

257. [Рец.:] Михайло Драгоманов. Документи і матеріали. 1841–1994 / Упоряд.: Г. Болотова, І. Бутич, Н. Грабова та ін. – Львів, 2001. – 731 с. // Україна модерна. – К.; Львів, 2003. – Ч. 8. – С. 243–248.

Редагування, упорядкування

258. [Рец.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2003. – Т. 5: Серія: «Історичні студії та розвідки (1888–1896)» / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.), О. Тодійчук; упоряд.: В. Брехуненко, С. Кіржаєв, П. Кулаковський, В. Шульга; мовна ред. В. Шульги; перекл. з рос. статей І. Сварника; перекл. іншом. висловів М. Трофимука; комент.: М. Бандрівський, В. Брехуненко, С. Кіржаєв та ін. – 592 с.

259. *Липинський В.* Листування / Редкол.: Я. Пеленський (гол. ред.), Р. Залуцький, Х. Пеленська та ін. – К.; Філадельфія, 2003. – Т. 1: А–Ж. – 960 с. – Член редкол.

260. [Рец.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 1 (26): Ілля Шраг (1847–1919). – 288 с. – Заст. гол. ред.

261. [Рец.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 2 (27): Микола Міхновський (1873–1924): До 130-річчя з дня народження. – 256 с. – Заст. гол. ред.

262. [Рец.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 3 (28): До 350-річчя Переяславської ради 1654 р. – 288 с. – Заст. гол. ред.

263. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2003. – № 4 (29): Інтеграційна модель для України. – 200 с. – Заст. гол. ред.

264. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2003. – № 1–2 (138–139). – 158+XVIII с. – Заст. гол. ред.

265. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2003. – № 3 (140). – 114+XIV с. – Заст. гол. ред.

266. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2003. – № 4 (141). – 128 с. – Заст. гол. ред.

267. [Ред.:] Переяславська рада 1654 р.: (Історіографія та дослідження) / Редкол.: П. Сохань (гол.); Я. Дашкевич, І. Гирич (відп. секрет.), Я. Федорук (відп. секрет.) та ін. – К., 2003. – XX+890 с.

268. [Ред.:] Україна модерна. – К.; Львів, 2003. – Ч. 8. – 282 с. – Ред. номера.

269. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2003. – Рік LX. – Ч. 1–5 (156–160): Сорокаліття «Українського історика»: (1963–2003). – 608 с. – Заст. ред.

2004

Статті, рецензії

270. Андрій Жук: один із перших самостійників // Історія в школах України. – К., 2004. – № 3. – С. 51–53.

271. Архів Андрія Жука як джерело для дослідження українського суспільно-політичного життя початку ХХ століття // До джерел: Зб. наук. пр. на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя. – К.; Львів, 2004. – Т. 1. – С. 441–454.

272. В. І. Вернадський і політичне українство // Хроніка 2000. – К., 2004. – Вип. 57–58. – С. 743–771.

273. Влада оголосила музеям війну: [З приводу ліквідації Музею історії Києва у Кловському палаці] // Дзеркало тижня. – К., 2004. – № 39 (514). – 2 жовтня. – С. 21.

274. Володимир Антонович – будівничий філософських засад нової України // Історія в школах України. – К., 2004. – № 1. – С. 47–49.

275. Вступне слово // *Барвінський О.* Спомини з мого життя / Упоряд. А. Шацька, О. Федорук. – Нью-Йорк; К., 2004. – Ч. I–II. – С. 11–14. – У співавт. з Л. Винарем.

276. До проблеми народництва та державництва у зв'язку з постаттю Михайла Грушевського // *States, Societies, Cultures: East and West: Essays in Honor of Jaroslaw Pelenski* / Ed. Janusz Duzinkiewicz, Myroslav Popovych, Vladyslav Verstiuk, Natalia Yakovenko. – New York, 2004. – С. 387–398.

277. Листи В. І. Вернадського до В. Л. Модзалевського // Хроніка 2000. – К., 2004. – Вип. 57–58. – С. 616–623.

278. Листи українських соціал-демократів до Михайла Грушевського: [Публ. листів] // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2004. – Вип. 8/9. – С. 633–671. – У співавт. з О. Тодійчук.

279. П. Куліш на тлі суспільного життя // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 1 (30). – С. 5–13.

280. Пам'яті батька: Борис Сергійович Гирич (1939–2004) // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 1 (30). – С. 268–269.

281. Переяславська Рада: щаслива вежа или трагическая ошибка? / Россия поглотила козацкую державу / Інтерв'ю В. Деменева з І. Гиричем // Комсомольская правда. – К., 2004. – 17 января. – С. 12.

282. Плекаймо образ столичного міста // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2004. – № 4 (145). – С. 130–138.

283. Польська емансипація і українська самостійницька ідея на Наддніпрянщині у другій половині ХІХ – початку ХХ століть // Війна і мир, або «Українці і поляки: брати/вороги, сусіди...»: (Бібліотека газети «День»). – К., 2004. – С. 382–390.

284. Садиба 2-ї пол. ХІХ ст., в якій проживав Лисенко М. В. // Звід пам'яток історії та культури України. – К., 2004. – Кн. І. – Ч. ІІ: М–С. – С. 1048–1049. – У співавт. з О. Друг і Т. Тригубовою.

285. Увага: неофройдисти йдуть! [з приводу книжки В. Ващенко «Неврастенія...»] // Дзеркало тижня. – К., 2004. – 11 грудня. – № 50 (525). – С. 22.

286. [Рец.:] *Журба О. І.* Становлення української археографії та історіографічний процес другої половини ХVІІІ – ХІХ ст. – Дніпропетровськ, 2003. – 314 с. // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2004. – Вип. 8/9. – С. 729–733.

Редагування, упорядкування

287. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (гол.), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань, Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич та ін. – Львів, 2004. – Т. 6: Серія «Історичні студії та розвідки (1895–1900)» / Упоряд. М. Капраль; авт. передм.: Я. Дашкевич, М. Капраль; комент.: М. Бандрівський, С. Білокінь, В. Брехуненко та ін. – 676 с.

288. [Ред.:] До джерел: Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя: У 2 т. / Редкол.: І. Гирич, Я. Грицак, М. Крикун та ін. – К.; Львів, 2004. – Т. 1. – 850 с.; Т. 2. – 656 с.

289. [Ред.:] Курас І. Ф. Етнополітологія. Перші кроки становлення. – К.: Генеза, 2004. – 736 с. – Ред.
290. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 1 (30): Пантелеймон Куліш (1819–1897). – 272 с. – Заст. гол. ред.
291. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 2 (31): [Харків]. – 216 с. – Заст. гол. ред.
292. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 3 (32): [Кам'янець-Подільський]. – 248 с. – Заст. гол. ред.
293. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2004. – № 4 (33): [Дніпропетровськ]. – 192 с. – Заст. гол. ред.
294. [Ред.:] Наслідки Переяславської ради 1654 року: Зб. ст. – К., 2004. – 606 с. – Член редкол.
295. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2004. – № 1 (142). – 128 с. – Член редкол.
296. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2004. – № 2 (143). – 128 с. – Член редкол.
297. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2004. – № 3 (144): Спецвипуск: Газета «Старожитності»: Систематичний показчик змісту / Уклад. Віра Карпенко. – 72 с. – Член редкол.
298. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2004. – № 4 (145). – 144 с. – Член редкол.
299. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.) та ін. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2004. – Вип. 8/9. – 814 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 11/12). – Член редкол.
300. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2004. – Рік XLI. – Ч. 1–2 (161–162): Другий Міжнародний конгрес українських істориків. – 288 с. – Заст. ред.
301. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2004–2005. – Рік XLI–XLII. – Ч. 3–4 (163–164) / 1 (165): Михайло Грушевський: (1866–1934) / Олег Кандиба-Ольжич: (1907–1944). – 360 с. – Заст. ред.

2005

Статті, рецензії

302. Боротьба за Київ як ключове питання української ідеї // Україна. Наука і культура. – К., 2005. – Вип. 33. – С. 80–98.

303. В'ячеслав Липинський – узаasadнювач української національної ідеї // Історія в школах України. – К., 2005. – № 8. – С. 45–50; № 9. – С. 44–47.

304. Від редакції // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2005. – № 1 (34). – С. 5–7. – Без підп.

305. Листи кубанців до М. Грушевського: [Листи С. Ерастова і Л. Бича] / Вст. сл., публ. документів та прим.; підготовка текстів Віри Карпенко // Пам'ятки України. – К., 2005. – № 3–4. – С. 86–90.

306. Пам'яті Ірини Миколаївни Мельник (Брайчевської) (1924–2004) // Софія: Культурологічний журнал. – К., 2005. – № 1. – С. 226–229.

307. Поет архітектури Георгій Лукомський // Хроніка 2000. – К., 2005. – Вип. 61–62. – С. 4–12.

308. Публіцистика Михайла Грушевського на сторінках «Літературно-наукового вістника» у 1907–1914 роках // *Грушевський М. С. Твори: У 50 т.* – Львів, 2005. – Т. 2: Серія «Суспільно-політичні твори (1907–1914)». – С. V–XXIV. – У співавт. з С. Паньковою.

309. Сергій Єфремов – лідер надніпрянського народництва // Історія в школах України. – 2005. – № 3. – С. 43–47.

310. [Рец.:] Лікарю, вилікуйся сам!: [Подем. з приводу книжки: *Ващенко В. Неврастенія: непрочитані історії: (Деконструкція одного надпису – сеанс прочитання автомонографії М. Грушевського).* – Дніпропетровськ, 2002. – 406 с.] // *Україна модерна.* – К.; Львів, 2005. – Ч. 9. – С. 273–286.

Редагування, упорядкування

311. [Рец.:] Архів Івана Крип'якевича: Інвентарний опис / Упоряд. Я. Федорук; наук. ред. І. Бутич, Я. Дашкевич, О. Купчинський. – К.; Львів, 2005. – XX+252 с. – Реценз. разом з О. Ясем.

312. [Рец.:] *Грушевський М. С. Твори: У 50 т.* / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2005. – Т. 2: Серія «Суспільно-політичні твори (1907–1914)» / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.), С. Панькова; упоряд.: І. Гирич, С. Панькова; авт. передм.: І. Гирич, С. Панькова; комент. С. Панькова; мовна редакція текстів Н. Лисенко; перекл. іншомовн. висл. М. Трофимука; поясн. сл. Г. Сварник. – 680 с.

313. [Рец.:] *Грушевський М. С. Твори: У 50 т.* / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ,

2005. – Т. 3: Серія «Суспільно-політичні твори (1907 – березень 1917)» / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.), С. Панькова; упоряд. С. Панькова; авт. передм. та комент. С. Панькова; мовна редакція текстів В. Шульги; перекл. з рос. І. Сварника; перекл. іншомовн. висл. М. Трофимука; поясн. сл. В. Шульги. – 776 с.

314. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2005. – Т. 7: Серія «Історичні студії та розвідки (1900–1906)» / Упоряд. М. Капраль; комент.: В. Александрович, М. Бандрівський, М. Капраль та ін. – 778 с.

315. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2005. – № 1 (34): Спецвипуск: Помаранчева революція. – 320 с. – Відп. секрет.

316. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К, 2005. – № 2 (35). – 240 с. – Член редкол.

317. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К, 2005. – № 3 (36). – 232 с. – Член редкол.

318. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К, 2005. – № 4 (37). – 240 с. – Член редкол.

319. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2005. – № 1 (146). – 160 с. – Член редкол.

320. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2005. – № 2 (147). – 160 с. – Член редкол.

321. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2005. – № 3–4 (148–149). – 230+XXXIV с. – Член редкол.

322. [Ред.:] Повернення: Зб. доп. наук. конфер., присвяченої 100-літтю з дня народження українського історика та археолога Івана Овсійовича Іванцова (1904–1941 р.) / Упоряд. Г. І. Іванцова-Костенко; відп. ред.: В. М. Ричка, І. Б. Гирич. – К., 2005. – 119 с.

323. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2004–2005. – Рік XLII. – Ч. 2–4 (166–168): Сорокаліття Українського історичного товариства (1965–2005). – 368 с. – Член редкол.

324. [Ред.:] *Чижевський Д.* Філософські твори: У 4 т. / Під заг. ред. В. Лісового. – К.: Смолоскип, 2005. – Т. 1: Нариси з історії філософії на Україні. Філософія Григорія С. Сковороди. – XXXVIII+402 с.; Т. 2: Між інтелектом і культурою: Дослідження з історії української філософії. – 264 с.; Т. 3: Філософія життя у Людовіта Штура. Філософська славістика. – XXIV+456 с.; Т. 4: Гегель у Росії. Гегель і французька революція. Гегель і Ніцше. – VIII+376 с. – Ред.

Статті, рецензії

325. Видатному історичу українського мистецтва – 50 // Володимир Александрович: Бібліографічний покажчик: До 50-річчя від дня народження / Упоряд. І. Гирич, В. Кравченко, Я. Федорук; відп. ред. Я. Ісаєвич. – К.; Львів, 2006. – 56 с.

326. Від Данила Галицького до Омеляна Пріцака: штрихи до історіографічних студій Ювіляра // *Дашкевич Я.* Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури / Упоряд. М. Капраль, Г. Сварник, І. Скочиляс. – Львів, 2006. – С. 7–24.

327. Грушевський і Франко // Вісник НТШ. – Львів, 2006. – Ч. 36: Осінь–зима. – С. 21–24.

328. Жук Андрій Ілліч // Енциклопедія історії України. – К., 2006. – Т. 3: Е–Й. – С. 170–171.

329. Історія – від «Генези», провокація – від Бузини // Слово «Прогресу». – К., 2006. – Ч. 50 (375). – 14–20 грудня.

330. М. Грушевський і І. Франко: до історії взаємин // Український історичний журнал. – К., 2006. – № 5. – С. 35–67.

331. Михайло Грушевський. Щоденник: [1904–1905]: [Упоряд., комент.] // Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2006–2007. – Рік XLIII–XLIV. – Ч. 4 (172) / 1–2 (173–174). – С. 15–74. – Співупоряд. О. Тодійчук.

332. Михайло Грушевський в 1904–1905 роках: (За його щоденником) // Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2006–2007. – Рік XLIII–XLIV. – Ч. 4 (172) / 1–2 (173–174). – С. 75–94. – (Співавтором помилк. вказано О. Тодійчук.)

333. Некласичний шістдесятник: До спогадів Юлія Шелеста // Генеза. – К., 2006. – № 1 (11). – С. 100–102.

334. Програма курсу за вибором «Визначні постаті України» для 10–11 класів суспільно-гуманітарного профілю // Історія в школах України. – К., 2006. – № 9. – С. 9–11.

335. Рецидиви синдрому «історичних народів», або Як деякі сучасні німецькі історики дивляться на українські підручники з історії // Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2006. – № 2 (39). – С. 58–83.

Повний варіант статті, скороченої під час публікації у «Критиці» під назвою «Тріумфи сильних» (2006), а також відповідь відповідальному редактору цього часопису Андрієві Мокроусову.

336. Російська інтелігенція і суспільство Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX століть. Володимир Іконников і київське громадсько-культурне життя // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 2006. – Т. ССІІ. – С. 162–190. – У співавт. з О. Радзивілл.

337. Триумфи сильних: [Дискусія зі статтею В. Їлге у вид.: Критика. – К., 2006. – Ч. 5] // Критика. – К., 2006. – Ч. 12 (110): Грудень. – С. 26–28.

338. [Рец.:] *Куліш П.* Повне зібрання творів. Листи. – К.: Критика, 2005. – Т. I: 1841–1850 / Упоряд., комент. О. Федорук; підгот. текстів О. Федорука, Н. Хохлової; відп. ред. С. Захаркін. – 648 с. // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 2006. – Вип. 10/11. – С. 799–802.

339. [Рец.:] Листи Вячеслава Липинського до Осипа Назарука / Упоряд. М. Дядюк; відп. ред. серії «Епістолярій» Л. Головата; ЛНБ ім. В. Стефаника НАНУ. – Львів, 2004. – 156 с.; іл. // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 2006. – Вип. 10/11. – С. 803–805.

340. [Рец.:] *Сварник Г.* Архівні та рукописні збірки НТШ в Національній бібліотеці у Варшаві. Каталог-інформатор. – Варшава; Львів; Нью-Йорк, 2005. – 350 с. // Вісник НТШ. – Львів, 2006. – Ч. 36: Осінь–зима. – С. 55.

Редагування, упорядкування

341. [Ред.:] Володимир Александрович: Бібліографічний покажчик: До 50-річчя від дня народження / Упоряд. І. Гирич, В. Кравченко, Я. Федорук; відп. ред. Я. Ісаєвич. – К.; Львів, 2006. – 56 с.

342. [Ред.:] Документи про Шовгенових та Теліг у фондах Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України: Покажчик / Упоряд.: Н. В. Маковська, Н. І. Миронець, Н. П. Московченко; редкол.: П. С. Сохань (голова), Д. В. Бурім, І. Б. Гирич, О. О. Маврін (відп. секрет.). – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. – 152 с.

343. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2006. – № 1 (38). – Член редкол.

344. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2006. – № 2 (39). – 240 с. – Член редкол.

345. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2006. – № 3 (40). – 232 с. – Член редкол.

346. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2006. – № 4 (41). – 256 с. – Член редкол.

347. [Ред.:] Надзвичайна дипломатична місія УНР у Греції (1919–1920 рр.) / Редкол.: П. С. Сохань (голова), Д. В. Бурім, С. В. Віднянський

та ін.; упоряд., передм., комент.: В. М. Даниленко, Н. І. Миронець. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2006. – 136 с. – Член редкол.

348. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2006. – № 1–2 (150–151). – 156+XX с. – Член редкол.

349. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2006. – № 3 (152). – 108+XXXVI с. – Член редкол.

350. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2006. – № 4 (153). – 144 с. – Член редкол.

351. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: Я. Дашкевич (гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.), В. Александрович та ін. – К., 2006. – Вип. 10/11: До 80-літнього ювілею доктора історичних наук, члена-кореспондента НАН України Павла Степановича Соханя, директора Інституту української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – 885 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 13/14). – Член редкол.

352. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2006. – Рік XLIII. – Ч. 1–3 (169–171): Третій Міжнародний конгрес українських істориків. – 336 с. – Член редкол.

353. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2006–2007. – Рік XLIII–XLIV. – Ч. 4 (172) / 1–2 (173–174): Михайло Грушевський: 1866–1934: Життя, діяльність і творчість: 3 нагоди 140-річчя від дня народження. – 432 с. – Член редкол.

354. [Ред.:] Універсали Івана Мазепи (1687–1709) / Упоряд.: І. Бутич, В. Ринсевич; редкол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк, В. Брехуненко та ін. – К.; Львів, 2006. – Ч. II. – 800 с. – (Універсали українських гетьманів. Матеріали до Українського дипломатарію. – Серія 1). – Член редкол.

2007

Статті, рецензії

355. Агагангел Кримський – засновник українського сходознавства // Історія в школах України. – К., 2007. – № 3. – С. 55–56.

356. Висвітлення деяких питань історії Другої світової війни в українських підручниках: імперський погляд // Історія та правознавство. – К., 2007. – № 19–21 (119–121). – Липень. – С. 81–91.

357. Від короля Данила до Омеляна Прицака: штрихи до історіографічних студій Ювіляра // *Дашкевич Я.* Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури / Упоряд. М. Капраль, Г. Сварник, І. Скочиляс. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів, 2007. – С. 9–26.

358. Грушевський Михайл Сергеевич // Православная энциклопедия. – М., 2007. – Т. 13. – С. 389–391.

359. До щоденника В. Л. Модзалевського: [Вступне слово до фрагментів щоденника за 1908–1909 рр., підготовлених В. П. Бараном] // Хроніка 2000. – К., 2007. – Вип. 59. – С. 125–126.

360. Знакова стаття Омеляна Прицака: [О. Прицак про М. Грушевського в статті «У століття народин М. Грушевського» (1966)] // Україна модерна. – К.; Львів, 2007. – Ч. 12 (1). – С. 149–169.

361. Іван Франко на сторінках щоденника Михайла Грушевського // Франкознавчі студії: Збірник наукових праць. – Дрогобич, 2007. – Вип. 4. – С. 643. – У співавт. з О. Тодійчук.

362. Іван Франко на сторінках щоденника Михайла Грушевського 1904–1910 рр.: [Тексти щоденника і коментарі] // Неопалима купина. – К., 2007. – Ч. 1–2. – С. 124–144. – У співавт. з О. Тодійчук.

363. Із племені титанів: дійсний член НТШ Сергій Єфремов // Вісник НТШ. – Львів, 2007. – Ч. 37: Весна–літо. – С. 23–26.

364. «Історичний шлях» у київських монументах: спадок минулого і сьогочасні проблеми // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2007. – № 1 (154). – С. 122–138.

365. Історичні мандрівки Києвом: Старе місто. Екскурсія перша // Історія в школах України. – К., 2007. – № 8. – С. 31–38.

366. М. Грушевський та І. Франко: громадське і приватне // Неопалима купина. – К., 2007. – Ч. 1–2. – С. 90–123.

367. Михайло Грушевський в 1904–1905 роках: За його щоденником: [Закінчення] // Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2007–2008. – Рік XLIV. – Ч. 3–4 (175–176) / 1–2 (177–178). – С. 200–235.

368. Михайло Грушевський та Іван Франко: громадське і приватне // Франкознавчі студії: Збірник наукових праць. – Дрогобич, 2007. – Вип. 4. – С. 590–643.

369. Михайло Грушевський. Щоденник: (Фрагменти) / [Підгот. текстів, комент., покажчик імен] // Франкознавчі студії: Збірник наукових праць. – Дрогобич, 2007. – Вип. 4. – С. 643–674. – У співавт. з О. Тодійчук.

370. Підручник як головний засіб будівництва держави // Історія та правознавство. – Харків, 2007. – № 11 (111). – Квітень. – С. 9–12.

371. Пристрасті навколо підручників з історії // Історія України. – К., 2007. – № 9 (505). – Березень. – С. 3–7.

372. Страсті навколо підручників з історії: підручник як головний засіб будівництва держави // Проблеми історії України: Факти, судження, пошуки: Міжвідомч. зб. наук. пр. – К., 2007. – Вип. 16: На пошану доктора історичних наук проф. С. В. Кульчицького з нагоди 70-річчя від дня народження та 50-річчя наукової праці / Відп. ред. В. Смолій: У 2 ч. – Ч. 1. – С. 243–252.

373. Чи дійсно українські підручники з історії України пишуть неправду? // Історія та правознавство. – Харків, 2007. – № 9 (109). – Березень. – С. 2–4.

374. Чого хочуть колесниченки і їм подібні: Відповідь на черговий пасквіль у газеті «Сьогодні» від 18 грудня 2006 р. // Історія України. – К., 2007. – № 5 (501). – Лютий. – С. 18–21.

375. Шкільна історія: [Полеміка зі статтею В. Колесніченка в газеті «Сьогодні»] // Україна молода. – К., 2007. – 13 січня. – С. 7.

376. Яку історію нав'язує нам Бузина // Історія України. – К., 2007. – № 1 (497). – С. 9–12.

377. Яку історію України нав'язує нам Бузина: Відповідь на закиди майстра від антиукраїнських провокацій Бузини про підручники з історії України // Історія України. – К., 2007. – № 1 (497). – Січень. – С. 9–12.

378. [Рец.:] *Шаповал Ю., Верба І.* Михайло Грушевський. – К.: Альтернативи, 2005. – 352 с.; *Новацький Р., Тельвак Вікторія, Тельвак Віталій.* Біографічні нариси видатних представників європейської культури. Михайло Грушевський (1866–1934). – Ополе, 2007. – 375 с. // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 2007. – Вип. 12. – С. 774–779.

Редагування, упорядкування

379. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2007. – Т. 4. – Кн. I: Серія «Суспільно-політичні твори: (Доба Української Центральної Ради, березень 1917 – квітень 1918)» / Упоряд. С. Панькова; авт. передм.: В. Верстюк, С. Панькова; комент.: О. Бойко, С. Панькова; мовна редакція текстів В. Шульга. – 408 с.

380. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2007. – Т. 8: Серія «Історичні студії та розвідки (1906–1916)» / Упоряд.:

М. Капраль, А. Фелонюк; комент.: О. Вінниченко, Л. Войтович, М. Капраль та ін. – 756 с.

381. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2007. – № 1 (42). – 272 с. – Член редкол.

382. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2007. – № 2 (43). – 256 с. – Член редкол.

383. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2007. – № 3 (44). – 280 с. – Член редкол.

384. [Ред.:] Молода нація: Альманах: [Вид-ва «Смолоскип»]. – К., 2007. – № 4 (45). – 176 с. – Член редкол.

385. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2007. – № 1 (154). – Член редкол.

386. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2007. – № 2 (155). – Член редкол.

387. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2007. – № 3 (156). – Член редкол.

388. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2007. – № 4 (157). – 292 с. – Член редкол.

389. [Ред.:] Прага – Харків – Соловки: Архівно-слідча справа академіка Степана Рудницького / Упоряд., передм., комент.: О. І. Бабак, В. М. Даниленко, Ю. В. Плекан; редкол.: П. С. Сохань (голова), Д. В. Бурім (відп. секрет.), І. В. Верба та ін. – К., 2007. – 260 с. – Член редкол.

390. [Ред.:] Україна модерна. – К.; Львів, 2007. – Ч. 12 (1): Стандарти науки і академічне середовище. – 415 с. – Член ред.

391. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.) та ін. – К., 2007. – Вип. 12. – 864 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 15). – Член редкол.

392. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2007–2008. – Рік XLIV. – Ч. 3–4 (175–176) / 1–2 (177–178). – 432 с. – Член редкол.

2008

Статті, рецензії

393. Благодійники. Коли нувориш стане сином української землі? // Народний депутат. – К., 2008. – № 3 (39): Березень. – С. 85.

394. Бутич Іван Лукич (1919–2007): [Некролог] // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 2007. – Вип. 12. – С. 850–854.

395. Вільна Україна, політична група // Історія України. Енциклопедичний довідник. – К., 2008. – С. 189–190.

396. Володимир Антонович – автор концепту Нової України // Дивослово. – 2008. – Ч. 3 (612). – Березень. – С. 59–62.

397. [Думка експерта з приводу конфлікту між М. Грушевським і С. Єфремовим до статті О. Зінченка «Великий та жажливий»] // ПолітикHall. – К., 2008. – № 40: Квітень. – С. 28.

398. Жук Андрій Іллевич // Історія України: Енциклопедичний довідник. – К., 2008. – С. 399–401.

399. З листування Івана Бутича з І. Крип'якевичем / [Публ. докум., передм., прим.] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2008. – № 3. – С. 138–143.

400. Історичні мандрівки Києвом: «Латинський квартал» – Українська вулиця: Екскурсія друга // Історія в школах України. – К., 2008. – № 3. – С. 41–47.

401. Латинники // Історія України: Енциклопедичний довідник. – К., 2008. – С. 619. – У співавт. з І. Підковою.

402. Майже все про історію: Історик Ігор Гирич – про розмаїття цікавинок минулого і особливості жанру енциклопедії: [Інтерв'ю, записане Я. Музиченко з приводу виходу «Історії України: Енциклопедичного довідника»] // Україна молода. – К., 2008. – № 227 (3501). – 2 грудня. – С. 12.

403. Михайло Грушевський і УАПЦ // Служіння і спадщина митрополита Василя Липківського: Мат-ли Всеукр. наук. конфер.: Київ, 17 листопада 2007 р. / Упоряд. А. Зінченко. – К., 2008. – С. 51–59.

404. Національний дискурс як забороло від ксенофобії, або як наші мінуси зробити плюсами // Історія в школах України. – К., 2008. – № 7–8. – С. 16–18.

405. Несправджені шанси української гуманітаристики. Вчені і наукові школи, знищені у 30-х // ПолітикHall. – К., 2008. – № 41: Червень. – С. 48–53.

406. Новий російський Сталін, або Конструктори «щасливого минулого» // Дзеркало тижня. – К., 2008. – № 35 (714). – 20 вересня. – С. 1, 20. – У співавт. з О. Радзивілл.

407. Олександр Леонідович Рибалко (1950–2009): [Некролог] // Військово-історичний альманах. – К., 2008. – 2 (17). – С. 160.

408. Патріарх української архівістики: [Про І. Бутича] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2008. – № 3. – С. 120–123.

409. Передмова // Історія України: Енциклопедичний довідник. – К., 2008. – С. 5–6. – Підп.: Від упорядників.

410. Підручник як головний засіб побудови держави // Дзеркало тижня. – К., 2008. – № 19 (698). – 24 травня. – С. 22.

411. Постать В'ячеслава Липинського у світлі його листування з до-революційних часів // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Історія, економіка, філософія. – К.: Вид. центр КНАУ, 2008. – Вип. 14: Український консерватизм і гетьманський рух / Відп. ред. Ю. Терещенко. – № 4. – С. 74–95.

412. Пріцак Омелян Йосипович (1919–2006): [Некролог] // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К., 2007. – Вип. 12. – С. 845–848.

413. Республіка чи Гетьманат?: [Про державу П. Скоропадського] // Сучасність. – К., 2008. – № 8. – С. 35–41.

414. Рецензійний жанр у творчості М. Грушевського // *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. – Львів: Світ, 2008. – Т. 14: Серія «Рецензії та огляди (1888–1897)». – С. V–XIX.

415. Сила в інтерпретації: (Інтерв'ю з І. Гиричем) / Розмовляв Р. Кабачій // Український тиждень. – К., 2008. – № 27 (36). – 4–10 липня. – С. 46–47.

416. Як нам переробити програму з історії України за 9-й клас під кутом зору відмови від етноцентризму та залучення чинника мультикультурності та багатоетнічності // Доба. – К., 2008. – № 1–4. – С. 22–32.

417. Як переробити програму з історії України для 9 класу під кутом зору відмови від етноцентризму та залучення чинника мультикультурності й багатоетнічності // Історія в школах України. – К., 2008. – № 9. – С. 23–27.

418. Якої реорганізації потребує шкільна історія: [З приводу книжки «Шкільна історія очима істориків-науковців»] // Там само. – № 10. – С. 51–53.

419. Ярослав Дашкевич – історіограф новітньої України: Спроба есею // Історіографічні дослідження в Україні. – К., 2008. – Вип. 18. – С. 280–313.

420. [Рец.:] Хроніка 2000 / Гол. ред. Ю. Г. Буряк. – К., 2007–2008. – Вип. 73, 74: Дніпропетровськ: виміри історичної долі // Літературна Україна. – К., 2008. – № 36 (5274). – С. 4.

Редагування, упорядкування

421. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Пагон (гол.), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Даш-

кевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2008. – Т. 11: Серія «Літературно-критичні та художні твори: Літературно-критичні праці (1883–1931), «По світу» / Упоряд. Г. Бурлака; авт. передм.: М. Жулинський, Г. Бурлака; комент., мовна ред. текстів та пояснення слів Г. Бурлаки; перекл. іншом. висловів М. Трофимука. – 752 с.

422. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (гол.), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2008. – Т. 14: Серія «Рецензії та огляди (1888–1897)» / Упоряд.: В. Маслійчук, В. Шульга; авт. передм.: І. Гирич, В. Маслійчук; комент.: В. Маслійчук, О. Тодійчук, Н. Черкаська, В. Шульга; мовна ред.: В. Маслійчук, В. Шульга; перекл. іншом. висловів М. Трофимука. – 392 с.

423. [Ред.:] *Історія України: А–Я: Енциклоп. довідн.* / Упоряд., наук. ред. І. Підкова, Р. Шуст, І. Гирич. – 3-тє вид., доопр. і доповн. – К.: Генеза, 2008. – 1520 с.; іл., карти.

424. [Ред.:] *Листування Михайла Грушевського* / Ред. Л. Винар, П. Сохань, І. Гирич. – К.; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто, 2008. – Т. 4: *Листування Михайла Грушевського та Івана Джиджори* / Гол. ред. Л. Винар, П. Сохань; наук. ред. І. Гирич; редкол. Г. Бурлака, Д. Бурім, О. Маврін; упоряд., авт. передмов і комент. С. Панькова, В. Пришляк. – 552 с. – (Серія: «Епістолярні джерела грушевськознавства»).

425. [Ред.:] *Миронець Н.* Джерела історичної пам'яті / Редкол.: П. С. Сохань (голова), В. А. Брехуненко, Д. В. Бурім та ін. – К., 2008. – 400 с. – Член редкол.

426. [Ред.:] *Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів* / Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), В. А. Брехуненко, Д. В. Бурім (відп. секрет.) та ін. – К., 2008. – Т. 16. – 520 с. – Член редкол.

427. [Ред.:] *Пам'ятки України: Історія та культура.* – К., 2008. – № 1 (158). – Член редкол.

428. [Ред.:] *Пам'ятки України: Історія та культура.* – К., 2008. – № 2 (159). – Член редкол.

429. [Ред.:] *Пам'ятки України: Історія та культура.* – К., 2008. – № 3 (160). – 144 с. – Член редкол.

430. [Ред.:] *Пам'ятки України: Історія та культура.* – К., 2008. – № 4 (161). – 128 с. – Член редкол.

431. [Ред.:] *Україна модерна.* – К., 2008. – Ч. 13 (2): *Війна переможців і переможених.* – 392 с. – Член ред.

432. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острого; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2008. – Рік XLV. – Ч. 3–4 (179–180): У 75-ліття Голодомору: (1932–1933). – 400 с. – Член редкол.

2009

Окремі видання

433. Історія України нового часу в сучасній шкільній освіті. – К.: ВД «Стилос», 2009. – 63 с.

Зміст: «Деякі концептуальні проблеми викладання в школі України XIX ст.», «Підручник як головний засіб будівництва держави», «Від глухого кута етноцентризму до концепції засвоєння “чужого” як “свого”».

434. Концептуальні проблеми висвітлення історії України XIX–XX ст. в сучасних шкільних підручниках: (Збірка газетних і журнальних статей за 2007–2009 рр.). – К.: Грамота, 2009. – 66 с.

Зміст: «Чого хочуть колесниченки і їм подібні», «Бузина як продовження малоросійської великодержавної традиції Д. Піхна – А. Савенка», «Лист від історичної редакції видавництва «Генеза» до Верховної Ради України про недопущення повернення сталінського трактування Другої світової війни», «Повернення в «щасливе» сталінське минуле: концепція російської історичної освіти», «Національний дискурс як забороло від ксенофобії, або як наші мінуси зробити плюсами», «Підручник з історії як головний засіб будівництва держави», «Як нам переробити програму з історії України для 9 класу під кутом зору відмови від етноцентризму та залучення чинника мультикультуралізму й багатоетнічності», «Українська історична освіта на початку XXI ст.: від скутості філософії етноцентризму до концепції засвоєння «чужого» як «свого», бібліографія статей І. Гирича з проблем шкільних підручників.

Статті, рецензії

435. В Україні підручник з історії має, можливо, більше значення, ніж в Польщі або Франції / Інтерв'ю з Ігорем Гиричем записав Ю. Рибачук // Коментарі. – 2009. – 19 червня. – С. 28.

436. Гоголь: (200 років від дня народження) // Вісник НТШ. – Львів, 2009. – Ч. 42: Осінь–зима. – С. 15–17.

437. Грушевськіана С. Білоконя, або приватні збірки як культурна проблема // Культурологічна думка. – 2009. – № 1. – С. 164–168.

438. Грушевськознавство 1994–2009 років на сторінках «Українсько-го історика» // Український історик. – К.; Львів; Острого; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2009. – Рік XLVI. – Ч. 1–4 (181–184). – С. 62–79.

439. Гуманітаристика Київського університету і Українська академія наук // Історія в школах України. – К., 2009. – № 10. – С. 29–30.

440. До 75-річчя доктора історичних наук О. А. Купчинського // Український історичний журнал. – К., 2009. – № 3 (486). – С. 234–236.

441. Жук Андрій Ілліч // Енциклопедія сучасної України. – К., 2009. – Т. 9: Е–Ж. – С. 646–647.

442. «Звичайне» упередження, або Як нам переформатувати історичну свідомість: (Роздуми з приводу статті О. Однороженка «“Звичайна схема” української історії»: Український тиждень. – К., 2009. – № 52 – С. 56–61) // Український історик. – Рік XLVI. – К.; Львів; Острогож; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2009. – Ч. 1–4 (181–184). – С. 190–199.

443. Іван Бутич – патріарх архівної справи // Архіви України. – К., 2009. – № 6. – С. 274–279.

444. Київські мандрівки: Бульвар Тараса Шевченка // Порадниця. – К., 2009. – № 41 (659). – 8 жовтня. – С. 1–2.

445. Київські мандрівки: Володимирський собор // Там само. – № 45 (663). – 5 листопада. – С. 4.

446. Київські мандрівки: Вулиця Комінтерна // Там само. – № 49 (667). – 3 грудня. – С. 5.

447. Конфлікт між В. Липинським і Б. Ярошевським у тижневику «Przegląd Krajoowy»: (Листи В. Липинського до Б. Ярошевського (1910) та Б. Ярошевського до М. Грушевського (1914)) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.: Український письменник, 2009. – Вип. 13/14. – С. 619–663.

448. Музей «Поле Полтавської битви» як спадщина російської ідеологічної війни проти України // Воєнна історія. – К., 2009. – № 4 (46). – С. 102–105.

449. Обкладинка року 2009: [Інформація про Першу київську гімназію] // Історія в школах України. – К., 2009. – № 11. – С. 48.

450. Олександр Леонідович Рибалко (1950–2009): [Некролог] // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.: Український письменник, 2009. – Вип. 13/14. – С. 810–811.

451. Олександр Рибалко: редактор і науковець // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2009. – № 1 (162). – С. 109–118.

452. Олександра Гнатюк: «Польща від самого початку незалежності сприяє Україні» / Розмову вів І. Гирич // Хроніка 2000. – К., 2009. – Вип. 80. – С. 7–14.

453. Орест Левицький як суспільний діяч і науковець: До 160-річчя від дня народження // Сучасність. – К., 2009. – № 3–4. – С. 197–212.

454. Пам'яті Олександра Рибалка // Критика. – К., 2009. – Ч. 1–2 (135–136): Січень–лютий. – С. 37.

455. Полтавська битва: історія міфу // Воєнна історія. – К., 2009. – № 4 (46). – С. 50–59.

456. [75-річчя О. А. Купчинського] // Вісник НТШ. – Львів, 2009. – Ч. 41: Весна–літо. – С. 51–53.

457. [Тези виступу на семінарі, організованому Інститутом літератури ім. Т. Шевченка НАН України та Інститутом археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України:] *О[лесь] Ф[едорук]*. Текстологічний семінар у Києві // Критика. – К., 2009. – Ч. 9–10 (143–144). – С. 30.

458. Українська історична освіта на початку ХХІ ст.: від обмежень етноцентризму до концепції засвоєння «чужого» як «свого» // Історія в школах України. – К., 2009. – № 5. – С. 3–7.

459. Український геній по світах, або чому не маємо пророка у власній вітчизні: [Передм. до матеріалів про І. Сікорського, Г. Кістяківського, Г. Вернадського і О. Архипенка] // Хроніка 2000. – К., 2009. – Вип. 77. – С. 5–17.

460. Юлій Володимирович Шелест (1937–2009): [Некролог] // Український археологічний щорічник. Нова серія. – К.: Український письменник, 2009. – Вип. 13/14. – С. 811–823.

461. Юрій Мицик: вчений з громадською позицією // Покликання: Зб. пр. на пошану проф. о. Юрія Мицика. – К., 2009. – С. 41–45.

462. [Рец.:] Київ УНРівський (*Кучерук О.* Київ 1917–1919. Адреси. Події. Люди. – К.: Темпора, 2008) // ЛітАкцент: Альманах. – К., 2009. – Вип. 2. – С. 252–53.

463. [Рец.:] *Gancarz Bogdan*. «My, szlachta ukraińska...»: Zarys życia i działalności Wacława Lipińskiego. 1882–1914. – Kraków: Arcana, 2006. – 330 s. // Український археологічний щорічник. Нова серія. – К.: Український письменник, 2009. – Вип. 13/14. – С. 716–719.

Редагування, упорядкування

464. [Ред.:] Вісник НТШ. – Львів, 2009. – Ч. 42: Осінь–зима. – 84 с. – Член редкол.

465. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2009. – Т. 9: Серія «Історичні студії та розвідки (1917–1923)» / Упоряд.:

М. Капраль, А. Фелонюк, В. Шульга; передм.: М. Капраль, А. Фелонюк; комент.: М. Капраль, А. Фелонюк, М. Мудрий; перекл. іншомовн. висловів М. Трофимука. – 568 с.

466. [Ред.:] Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Редкол.: П. Сохань (відп. ред.), В. Брехуненко, Д. Бурім (відп. секрет.) та ін. – К., 2009. – Т. 19: Джерела локальної історії: методи дослідження, проблеми інтерпретації, популяризація / Редкол.: П. Сохань (відп. ред.), Т. Ананьєва (відп. секрет.), Ю. Алексєєв та ін. – Кн. 1. – 692 с. – Член редкол.

467. [Ред.:] Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Брехуненко та ін. – К., 2009. – Т. 19: Джерела локальної історії: методи дослідження, проблеми інтерпретації, популяризація / Редкол.: П. Сохань (відп. ред.), Н. Зіневич (відп. секрет.), Т. Ананьєва та ін. – Кн. II. – Ч. 1. – 448 с. – Член редкол.

468. [Ред.:] Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Брехуненко та ін. – К., 2009. – Т. 19: Джерела локальної історії: методи дослідження, проблеми інтерпретації, популяризація / Редкол.: П. Сохань (відп. ред.), Н. Зіневич (відп. секрет.), Т. Ананьєва та ін. – Кн. II. – Ч. 2. – 676 с. – Член редкол.

469. [Ред.:] Покликання: Зб. пр. на пошану проф. о. Юрія Мицика / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), А. Бойко (відп. секрет.), В. Брехуненко та ін. – К., 2009. – [Т. I]. – 546 с. – Член редкол.

470. [Ред.:] Україна модерна. – К., 2009. – Ч. 14 (3). – 360 с. – Член ред.

471. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.) та ін. – К.: Український письменник, 2009. – Вип. 13/14. – 843 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 16/17). – Член редкол.

472. [Ред.:] Український історик. – К.; Львів; Острог; Нью-Йорк; Торонто; Париж, 2009. – Рік XLVI. – Ч. 1–4 (181–184): Українське історичне товариство: (1965–2010). – 480 с. – Член редкол.

473. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2009. – Вип. 77: Культура і наука світу: внесок України. – 628 с.

474. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2009. – Вип. 78: Пантелеймон Куліш:

письменник, філософ, громадянин / Наук. консульт., упоряд. іл. О. Федорук. – 536 с.

475. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2009. – Вип. 79: Невідомий Драгоманов. Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина / Упоряд. текстів і листув. В. Шульга. – [Кн. 1.] – 464 с.

476. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2009. – Вип. 80: Україна – Польща: діалог упродовж тисячоліть. – [Кн. 1.] – 652 с.

2010

Окреме видання

477. Чому необхідно переосмислювати минуле? – К., 2010. – 44 с. – У співавт. з Ю. Шаповалом. – (Серія: «Політична освіта» / Фонд Конрада Аденауера. – Вип. 16).

Статті, рецензії

478. Варіант проблемно-тематичного принципу побудови програми з історії України для 10 класу // Історія в школах України. – К., 2010. – № 3. – С. 26–31.

479. Від упорядників // Правдиве українське серце. Олександр Рибалко / Упоряд. І. Гирич та К. Рибалко; заг. ред. К. Рибалко. – К.: Простір, 2010. – С. 5–6. – Без підп.

480. Відділити історію від політики неможливо: [Коментар до статті «Відповідальність за історію»] // Український тиждень. – К., 2010. – № 25–26 (138–139). – 25 червня/1 липня. – С. 43.

481. Київські мандрівки: Володимирська гірка // Порадниця. – К., 2010. – № 46 (716). – 18 листопада. – С. 2.

482. Київські мандрівки: Вулиця Богдана Хмельницького // Там само. – № 20 (690). – 20 травня. – С. 2.

483. Київські мандрівки: Вулиця Володимирська // Там само. – № 32 (702). – 12 серпня. – С. 2.

484. Київські мандрівки: Вулиця Терещенківська // Там само. – № 15 (685). – 15 квітня. – С. 2.

485. Київські мандрівки: Гімназії та їх видатні випускники // Там само. – № 10 (680). – 11 березня. – С. 2.

486. Київські мандрівки: Золоті ворота // Там само. – № 27 (697). – 8 липня. – С. 2.

487. Київські мандрівки: Михайлівський Золотоверхий // Там само. – № 51 (721). – 23 грудня. – С. 2.

488. Київські мандрівки: Монумент «хрещеній матері»: [Про пам'ятник княгині Ользі] // Там само. – № 45 (715). – 11 листопада. – С. 2.

489. Київські мандрівки: Собор святої Софії // Там само. – № 39 (709). – 30 вересня. – С. 2.

490. Київські мандрівки: Софійська площа // Там само. – № 49 (719). – 9 грудня. – С. 2.

491. Київські мандрівки: Трьохсвятительська вулиця // Там само. – № 48 (718). – 2 грудня. – С. 4.

492. Київські мандрівки: «Червоний» корпус університету // Там само. – № 6 (676). – 11 лютого. – С. 2.

493. Олександр Рибалко: редактор і науковець // Правдиве українське серце. Олександр Рибалко / Упоряд. І. Гирич та К. Рибалко; заг. ред. К. Рибалко. – К.: Простір, 2010. – С. 9–20.

494. Останній аристократ духу: 25 лютого не стало українського історика світової слави Ярослава Дашкевича: [Інтерв'ю з Я. Дашкевичем, записане І. Гиричем улітку 2008 р.] / Спількувався Ігор Гирич // Український тиждень. – К., 2010. – № 9 (122). – 5–11 березня. – С. 44–46.

495. Пам'яті видатного українського історика Ярослава Дашкевича: [1926–2010] // Форум націй. – К., 2010. – № 2 (93). – С. 2.

496. Передмова // *Кучерук О.* Українська Центральна Рада: історія будинку. – К., 2010. – С. 5.

497. Польське суспільство і українська окремішність на Україні підросійській (XIX – початок XX ст.) // *Хроніка 2000.* – К., 2010. – Вип. 81. – С. 388–399.

498. Розділ II. Навіщо переосмислювати минуле? // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді / Доповідь V. Культура національної пам'яті: європейський та український досвід. – К., 2010. – С. 280–296.

499. Спільний російсько-український підручник означає: Україна – це Росія // *Дзеркало тижня.* – К., 2010. – № 41 (821). – 6–12 листопада. – С. 1, 15.

500. Сумління нації: [Про Я. Дашкевича] // Український тиждень. – К., 2010. – № 9 (122). – 5–11 березня. – С. 47.

501. Українська політична думка початку XX ст. і Андрій Жук – політик, мислитель, кооператор, науковець: (До 130-річчя з дня народження) // *Вісник НТШ.* – Львів, 2010. – Ч. 44: Осінь–зима. – С. 14–18.

502. Українські еседеки: між національним і класовим вибором: (Листи В. Винниченка, М. Залізняка, В. Степанківського, Л. Юркевича до

А. Жука (вересень–жовтень 1912 року) // Український археографічний щорічник. Нова серія. – К.: Український письменник, 2010. – Вип. 15. – С. 522–577.

503. Франко і Грушевський: спроба об'єктивної характеристики // Спадщина. Літературне джерелознавство. Текстологія. – К., 2010. – Т. V. – С. 27–66 – У співавт. з Г. Бурлакою.

504. Чому потрібно переосмислювати минуле // Правдиве українське серце. Олександр Рибалко / Упоряд. І. Гирич та К. Рибалко; заг. ред. К. Рибалко. – К.: Простір, 2010. – С. 610–633.

505. Ярослав Дашкевич: кілька штрихів до портрета історика // Істориографічні дослідження в Україні. – К., 2010. – Вип. 20. – С. 170–179. – У співавт. з М. Дядюк.

506. Historical Education in Ukraine: The Evolution from the Ethnocentrism to the Concept of the Multiculturalism in the Textbooks // Analele Asociatiei Nationale a Tinerilor Istoriei din Moldova. – Revista de Istjriei. 9. – Bukuresti; Chisinau, 2010. – P. 358–368. – У співавт. з П. Вербицькою.

Редагування, упорядкування

507. [Ред.:] Вісник НТШ. – Львів, 2010. – Ч. 44: Осінь–зима. – 80 с. – Член редкол.

508. [Ред.:] Листування Михайла Грушевського / Гол. ред. Л. Винар; наук. ред.: І. Гирич, С. Панькова. – К.; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто, 2010. – Т. 5: Листування Михайла Грушевського та Євгена Чикаленка / Упоряд., авт. передм. І. Старовойтенко, О. Тодійчук; комент. І. Старовойтенко, С. Панькової. – 296 с. – (Серія: «Епістолярні джерела грушевськознавства»).

509. [Ред.:] Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, А. В. Бойко та ін. – К., 2010. – Т. 20. – 542 с. – Член редкол.

510. [Ред.:] Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, А. В. Бойко та ін. – К., 2010. – Т. 21. – 568 с. – Член редкол.

511. [Ред.:] Покликання: Зб. пр. на пошану проф. Юрія Мицика / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), А. Бойко (відп. секрет.), В. Брехуненко та ін. – К., 2010. – Т. II. – 276 с. – Член редкол.

512. [Ред.:] Правдиве українське серце. Олександр Рибалко / Упоряд. І. Гирич та К. Рибалко; заг. ред. К. Рибалко. – К.: Простір, 2010. – 832 с.

Рец.: Таран Л. Ерудит // День. – К., 2011. – № 147. – 19 серпня; *Стариков Г. М.* [Рецензія] // Сумський історико-архівний журнал. – 2010. – № X/XI. –

С. 261–262; Те саме // Критика. – К., 2010. – Рік XI. – Ч. 11/12 (157/158): Листопад–грудень. – С. 41.

513. [Ред.:] *Теодорович І.* Благодатність ерархії У.А.П.Ц. / Ред. кол.: П. С. Сохань (голова), Д. В. Бурім, І. Б. Гирич та ін.; упоряд. І. М. Преловська; наук. ред. Ю. А. Мицик. – К.: Архангельський глас, 2010. – 200 с.

514. [Ред.:] Український археографічний щорічник. Нова серія / Редкол.: П. Сохань (гол. ред.), О. Маврін (заст. гол. ред.), В. Александрович та ін. – К.: Український письменник, 2010. – Вип. 15. – 780 с. – (Український археографічний збірник. – Т. 18). – Відп. секрет.

515. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2010. – Вип. 81: Україна – Польща: діалог упродовж тисячоліть. – [Кн. 2.] – 682 с.

516. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2010. – Вип. 82: Невідомий Винниченко. – 535 с.

517. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2010. – Вип. 83: Кетяг калини і цвіт сливи: Україна – Китай. – 815 с.

2011

Окремі видання

518. Історичні причини наших поразок і перемог. – Львів: Літературна агенція «Піраміда», 2011. – 140 с.

Рец.: *Стариков Григорій.* Долаючи ілюзію двох історичних пам'ятей: Про книгу Ігоря Гирича «Історичні причини наших поразок і перемог» // Історія і суспільствознавство в школах України: Теорія та методика навчання. – К., 2011. – № 6. – С. 20; *його ж.* [Рецензія] // Критика. – К., 2011. – Ч. 7/8 (165/166): Липень–серпень. – С. 9; *його ж.* [Рецензія] // Сумський історико-архівний журнал. – 2012. – № XVI–XVII. – С. 232–233.

519. Київ в українській історії: [Києвознавчі статті]. – К.: Смолоскип, 2011. – 304 с.; іл.

Зміст: Передмова (5–16); Візії. Києво-Печерська лавра в контексті української історії і культури (17–47); Боротьба за Київ як ключове питання української ідеї (48–82); «Історичний шлях» у київських монументах: спадок минулого і сьогочасні проблеми (83–123); Межигірське досє (124–130); Студії. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (1910–1919) та його діячі (133–166); До історії топографії Печерської частини Києва ХІХ ст. (за матеріалами Київської інженерної команди) (167–178); Німці в Києві (179–186); Знищені мистецька збірка і архів Михайла Грушевського в його київській оселі (187–194); Київський музей Переходової доби

(1942) (195–203); Рефлексії. Влада оголосила музеям війну (207–211); «Скорбное бесчувствие» до українського Києва (212–221); На підступах до «Зводу пам'яток» (222–227); Найновіша праця про Михайлівський Золотоверхий монастир (228–231); Яким мав би бути часопис про Київ (232–234); «Кієвъ кислыхъ шей» Анатоля Макарова (235–246); Плекаймо образ столичного міста (247–267); Реалії. Автобіографічний документ київського будівничого Степана Ковніра (271–274); Документи епохи: I. «Грізні події воєнного часу, що позначилися на Св. Лаврі Києво-Печерській, у період міжусобної боротьби українців з більшовиками з 15 по 25 січня 1918 року включно» (275–280); II. Акт (281–287); Видубицький монастир після вибуху порохових льохів у 1918 р. (288–292); Києвознавча бібліографія автора (293–297).

Рец.: Коцарев О. Матеріал до роздумів про український Київ // День. – К., 2011. – № 165. – 16 вересня; Дегтярьов С. І. Спільний захід Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України та Сумського державного університету // Сумський історико-архівний журнал. – 2011. – № XIV/XV. – С. 256–257.

520. Концептуальні проблеми історії України. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 224 с.

Зміст: I. Концептуальні проблеми історії України XIX ст.; II. Формування історичної пам'яті; III. Збірка статей і виступів («Пристрасті довкола підручників з історії. Підручник як головний засіб будівництва держави», «Чого хочуть колесніченки і їм подібні? Відповідь на черговий пасквіль в газеті «Сегодня» від 18 грудня 2006 р.», «Відповідь на хамські закиди майстра антиукраїнських провокацій п. Олесь Бузини та його спонсорам з газети «Сегодня», «Російська програма з викладання історії школи, або Конструктор “щасливого минулого”», «Національний дискурс як забороло від ксенофобії. Або як наші мінуси зробити плюсами», «Як нам переробити програму з історії України під кутом зору відмови від етноцентризму та залучення чинника мультикультурності і багатостітнічності», «Українська історична дидактика на початку ХХІ ст.: від обмежень філософії етноцентризму до концепції засвоєння “чужого” як “свого”»).

Статті, рецензії

521. Академія пам'яті Я. Дашкевича у Києві: (25.02.2011) // Лицар духу: Меморіальний збірник, присвячений професору Ярославові Дашкевичу. – Львів, 2011. – С. 9–10.

522. Андрей Жук – основатель «Союза освобождения Украины»: политическая и культурно-просветительская деятельность в годы первой мировой войны // Народы Габсбургской монархии в 1914–1920 гг.: от национальных движений к созданию национальных государств / Отв. ред. М. Волос, Г. Шкундин. – М., 2011. – С. 166–185.

523. Вернадський Володимир Іванович // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 91–92. – У співавт. з С. Набок.
524. Від головного редактора // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2011. – № 1–2 (165–166). – С. 2.
525. Відділ джерел з історії України XIX – початку XX століть // Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського: (1991–2011) / Редкол. П. Сохань (гол.), О. Маврін (заст. гол.), Д. Бурім (відп. секрет.) та ін.; упоряд. Д. Бурім, О. Маврін, Я. Федорук. – К.: Український письменник, 2011. – С. 52–70. – У співавт. з В. Шульгою.
526. «Вільна Україна» // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 109.
527. [Вступ до статті:] *Топчибаши, Алі Мардан бек*. Союз автономістів: (Із споминів про першу Державну Думу в колишній Російській імперії) // Хроніка 2000. – К., 2011. – Вип. 87. – С. 51–52. – Без підп.
528. Грушевський Михайло Сергійович // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 164–165.
529. Жук Андрій Іллевич // Там само. – С. 262–263.
530. Загроза знищення Щекавиці // Культура і життя. – К., 2011. – № 31. – С. 15.
531. Київські мандрівки: Андріївська церква // Порадниця. – К., 2011. – № 13 (735). – 31 березня. – С. 2.
532. Київські мандрівки: Андріївський узвіз // Там само. – № 15 (737). – 14 квітня. – С. 2.
533. Київські мандрівки: Гора Щекавиця // Там само. – № 32 (754). – 11 серпня. – С. 2.
534. Київські мандрівки: Десятинна церква // Там само. – № 11 (733). – 17 березня. – С. 2.
535. Київські мандрівки: Замкова гора // Там само. – № 29 (751). – 21 липня. – С. 2.
536. Київські мандрівки: Києво-Могилянська академія // Там само. – № 35 (757). – 1 вересня. – С. 5.
537. Київські мандрівки: Лисі гори Києва // Там само. – № 17 (739). – 28 квітня. – С. 16.
538. Київські мандрівки: Поділ // Там само. – № 26 (748). – 30 червня. – С. 2.

539. Київські мандрівки: Подільські церкви // Там само. – № 45 (767). – 10 листопада. – С. 2.
540. Малоросійство // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 419–420.
541. «Можна любити Україну так, як її любив Кониський, – але більш, як він, – любити не можна»: (До 175-річчя від дня народження Олександра Кониського, одного з фундаторів НТШ) // Вісник НТШ. – Львів, 2011. – Ч. 46: Осінь–зіма. – С. 22–26.
542. Передмова // *Єфремов С.* Щоденник. Про дні минулі: (Спогади) / [Упоряд.: І. Гирич; підгот. текстів В. Плачинда, Л. Білик, Г. Стариков; комент. В. Плачинда, Н. Плачинда, В. Пономарьов, Л. Портнова, Г. Стариков; додатки Л. Портнова; покажчики Н. Лаас, В. Пономарьов, Л. Портнова]. – К., 2011. – С. 6–56.
543. [Передмова до випуску, присвяченого 1000-річчю Софійського собору] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2011. – № 3–4 (167–168). – С. 2.
544. [Передмова до випуску, присвяченого Національному історико-архітектурному заповіднику «Чигирин»] // Там само. – № 5–6 (169–170). – С. 2.
545. Романчук Юліан Семенович // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 642–643.
546. Томашівський Степан Теодорович // Там само. – С. 716.
547. Українська історіографія і суспільна думка в запереченні російського імперського міфу про Мазепу і Полтавську битву // Іван Мазепа і мазепинці: Історія та культура України останньої третини XVII – початку XVIII століть: Наук. зб. – Львів, 2011. – С. 258–272.
548. «Українську націю врятує ініціативність і самоорганізація» / Інтерв'ю з Ігорем Гиричем // Слово «Просвіти». – К., 2011. – № 16 (601). – 21–27 квітня. – С. 7.
549. Формування модерної української нації: Теорія і суспільні виклики: (Перша половина XIX ст.) // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – К., 2011. – № 1. – С. 35–38; № 2. – С. 40–43; № 3. – С. 40–43; № 4. – С. 37–40; № 5. – С. 39–42; № 6. – С. 42–44; № 9. – С. 39–43; № 10. – С. 46–48.
550. Чубинський Павло Платонович // Політична енциклопедія / Упоряд. Ю. Шаповал / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАНУ. – К., 2011. – С. 777.

551. Юркевич Лев Йосипович // Там само. – С. 794.

552. Ярослав Дашкевич: історик, що вчив неложними устами // Лицар духу: Меморіальний збірник, присвячений професору Ярославові Дашкевичу. – Львів, 2011. – С. 26–38.

553. Ярослав Дашкевич: Нерозривність науки і суспільно-політичного життя // *Дашкевич Я.* «...Учи неложними устами сказати правду»: Історична есеїстика (1989–2008). – К., 2011. – С. 9–38.

554. [Рец.:] Альманах «Хроніка 2000. Україна – Польща: Діалог упродовж тисячоліть». – К., 2009–2010. – Вип. 80, 81 // Между строк. – 2011. – 23–31 марта. – № 6 – Підп. І. Борисенко.

Редагування, упорядкування

555. [Ред.:] Вісник НТШ. – Львів, 2011. – Ч. 45: Весна–літо. – 88 с. – Член редкол.

556. [Ред.:] Вісник НТШ. – Львів, 2011. – Ч. 46: Осінь–зима. – 92 с. – Член редкол.

557. [Ред.:] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Вид. рада: Б. Патон (голова), Л. Винар, І. Драч та ін.; гол. ред.: П. Сохань (гол. ред.), Я. Дашкевич (заст. гол. ред.), І. Гирич (відп. секрет.) та ін. – Львів: Світ, 2011. – Т. 12: Серія «Літературно-критичні та художні твори»: Поезія (1882–1903). Проза, драматичні твори, переклади (1883–1886) / Упоряд., передм., комент. Г. Бурлаки; перекл. іншомовних висловів М. Трофимука. – 520 с.

558. [Ред.:] *Дашкевич Я.* «...Учи неложними устами сказати правду»: історична есеїстика / Редкол.: П. Сохань (гол.), І. Гирич, М. Капраль та ін.; авт. передм. І. Гирич; бібліограф. додат.: М. Капраль, Н. Халак; покажчик: Н. Гудз, Л. Марченко. – К.: Темпора, 2011. – 828 с.; іл.

559. [Ред.:] *Єфремов С.* Щоденник; Про дні минулі: (Спогади) / [Упоряд.: І. Гирич; підгот. текстів В. Плачинда, Л. Білик, Г. Стариков; комент. В. Плачинда, Н. Плачинда, В. Пономарьов, Л. Портнова, Г. Стариков; додатки Л. Портнова; покажчики Н. Лаас, В. Пономарьов, Л. Портнова]. – К., 2011. – 792 с.

560. [Ред.:] Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського: (1991–2011) / Редкол. П. Сохань (гол.), О. Маврін (заст. гол.), Д. Бурім (відп. секрет.) та ін.; упоряд. Д. Бурім, О. Маврін, Я. Федорук. – К.: Український письменник, 2011. – 416 с. – Член редкол.

561. [Ред.:] Лицар духу: Меморіальний збірник, присвячений професору Ярославові Дашкевичу / Упоряд. І. Гирич, А. Гречило, Н. Кіт та ін. – Львів, 2011. – 144 с. + 16 с. іл.

562. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2011. – № 1–2 (165–166): Січень/червень. – 96 с. – [Гол. ред.]

563. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2011. – № 3–4 (167–168): Липень/грудень. – 96 с. – Наук. ред.

564. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2011. – № 5–6 (169–170): Спецвипуск. – 88 с. – Наук. ред.

565. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 84: Невідомий Драгоманов. Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина / Упоряд. В. Шульга. – Кн. 2. – 640 с.

566. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 85: Зарубіжне шевченкознавство: (3 матеріалів УВАН) / Наук. консульт., упоряд. іл. О. Федорук, Т. Скрипка. – Кн. 1. – 354 с.

567. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 86: Зарубіжне шевченкознавство: (3 матеріалів УВАН) / Наук. консульт., упоряд. іл. О. Федорук, Т. Скрипка. – Кн. 2. – 448 с.

568. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 87: Україна – Азербайджан / Упоряд. О. Федорук, Ф. Туранли. – 503 с.

569. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 88: Україна – Угорщина / Упоряд. Г. Стариков. – Кн. 1. – 368 с.

570. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Гирич (заст. гол. ред.), М. Жулинський та ін. – К., 2011. – Вип. 89: Україна – Угорщина / Упоряд. Г. Стариков. – Кн. 2. – 464 с.

2012

Окреме видання

571. Між наукою і політикою: Історіографічні студії про вчених-концептуалістів: [36. статей про В. Антоновича, О. Кониського, С. Єфремова, А. Жука, В. Вернадського, О. Левицького, М. Брайчевського, Я. Дашкевича]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 488 с.

Зміст: «Володимир Антонович – будівничий філософських засад нової України», «Володимир Антонович – автор концепту нової України», «Володимир Антонович і Наукове товариство ім. Шевченка у Львові», «Батько українського самостійництва: [О. Кониський]», «Лідер наддніпрянського народництва: [С. Єфремов]», «Мемуари С. Єфремова про українське суспільне

життя на межі XIX–XX ст.», «Із племені титанів: дійсний член НТШ Сергій Єфремов», «Публікації С. Єфремова в газеті «Нова Рада», 1917–1919 рр.: (За архівним примірником з бібліотеки літературознавця)», «У тіні В. Липинського: (Андрій Жук як політичний мислитель й дослідник історії визвольного руху)», «Андрій Жук: один із перших самостійників», «Андрій Жук: політик і науковець», «У роки Першої світової війни та визвольних змагань», «В. І. Вернадський і політичне українство», «Орест Левицький як громадський діяч і науковець», «Михайло Брайчевський як історик-концептуаліст», «Михайло Брайчевський і УІТ», «До проблеми історіософії Михайла Брайчевського», «Ярослав Дашкевич – історіограф новітньої України», «Ярослав Дашкевич: нерозривність науки та суспільно-політичного життя», «Ярослав Дашкевич: історик, що вчив неложними устами».

Статті

572. Володимир Леонтович в українському громадському житті // Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 8 (178): Серпень. – С. 2–13.

573. Звідки взялась «Україна»? Назва нашого народу набула сучасного політичного й географічного звучання в XIX столітті // Український тиждень. – К., 2012. – № 15 (232): 13–19 квітня. – С. 50–52.

574. Київ – українська столиця // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2012. – № 5 (175): Травень. – С. 20–33. – У співавт. з Д. Малаковим.

575. Київ як українське місто у часи формування модерної нації у другій половині XIX – початку XX століття // Київ і кияни у соціокультурному просторі XIX–XXI століть: національний та європейський контекст: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: (Київ, 12 квітня 2012 р.). – К., 2012. – С. 5–12.

576. Київський путівник // Київ. – 2012. – № 3–4. – С. 156–166; № 5. – С. 161–178; № 6. – С. 160–173.

577. Київські мандрівки: Гетьманська вулиця // Порадниця. – К., 2012. – № 22 (796). – 31 травня. – С. 3.

578. Київські мандрівки: Подільські церкви: [Ллїнська, Набережно-Микільська, Воскресенська, Царекостянтинівська, Микола-Іорданська] // Там само. – № 23 (797). – С. 4–5.

579. Київські мандрівки: Подільські церкви: Притисько-Микільська // Там само. – № 4 (778). – 28 січня. – С. 2.

580. Київські мандрівки: Подільські церкви: Флорівський монастир // Там само. – № 3 (777). – 19 січня. – С. 3.

581. Київські мандрівки: Покровська вулиця // Там само. – № 21 (795). – 24 травня. – С. 2.

582. Коли з'явився політичний українець: Зробивши складний вибір на користь українства, представники національних меншин помітно динамізували український національний рух у XIX – на початку XX століття // Український тиждень. – К., 2012. – № 34 (251). – 24–30 серпня. – С. 36–38.

583. Література і формування національної свідомості чільних діячів українського руху Наддніпрянщини (середина – кінець XIX ст.) // Україна: Культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2012. – Вип. 21: Scripta manet: Ювілейний збірник на пошану Богдана Якимовича. – С. 189–196.

584. Наукове товариство ім. Т. Шевченка як культурно-політичний проект М. Грушевського // Український парламентаризм: проблеми історії та сучасної політичної практики: (До 145-річчя від дня народження Михайла Грушевського) / Український інститут національної пам'яті. – К., 2012. – С. 256–273.

585. Наукове товариство ім. Шевченка як суспільно-політичний проект Михайла Грушевського // Вісник НТШ. – Львів, 2012. – Ч. 47: Весна/літо. – С. 19–24.

586. Непоцінований художник-модерніст, наш другий Врубель, Вільгельм Котарбінський // Пам'ятки України. – К., 2012. – № 1 (171): Січень. – С. 18–21.

587. [Передне слово до випуску англійською мовою, присвяченого футбольним столицям на Євро-2012] // The Monuments of Ukraine: History and Culture. – Kyiv, 2012. – № 5 (175): May. – Зворот обкладинки.

588. [Передне слово до випуску, присвяченого футбольним столицям на Євро-2012] // Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2012. – № 5 (175): Травень. – С. 2.

589. [Передне слово до випуску, присвяченого Києву XIX – початку XX ст.] // Там само. – № 7 (177). – С. 2.

590. Підгайці – історичне місто та музей просто неба // Там само. – № 2–3: Лютий/березень. – С. 2–5. – У співавт. з С. Колодницьким.

591. Підгайці – невикористана перлина українського туризму // Підгайці та Підгаєччина: Науково-краєзнавчий збірник / Упоряд. С. Колодницький. – Тернопіль, 2012. – С. 18–24. – У співавт. з В. Кравченком.

592. Політичний період українського національно-визвольного руху (1890-ті – 1917): Різні політичні проекти української окремішності // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – К., 2012. – № 1. – С. 41–44.

593. Речник консерватизму: В'ячеслав Липинський сформу[лю]вав ідею політичної нації та виступав за аристократичний шлях побудови Української держави // Український тиждень. – К., 2012. – № 22 (239): 1–7 червня. – С. 50–53.

594. Ставка на сильнішого: Чому українцям та євреям не вдалося досягнути конструктивного діалогу в XIX – на початку XX століття? // Український тиждень. – К., 2012. – № 14 (231). – 6–12.04. – С. 20–23.

595. Українська мова в житті діячів національно-визвольного руху Наддніпрянщини XIX початку XX ст. // Київська старовина. – 2012. – № 2. – С. 51–67.

596. Українська мова як фундаментальна цінність національно-визвольного руху другої половини XIX – початку XX ст. // Сумський історико-архівний журнал. – 2012. – № XVI–XVII. – С. 173–190.

Редагування, упорядкування

597. [Ред.:] Вісник НТШ. – Львів, 2012. – Ч. 47: Весна–літо. – 80 с. – Член редкол.

598. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2012. – № 1 (171): Січень. – 64 с. – Наук. ред.

599. [Ред.:] Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 2–3 (172–173): Лютий/березень. – 64 с. – Наук. ред.

600. [Ред.:] Пам'ятки України: Історія та культура. – К., 2012. – № 4 (174): Квітень. – 64 с. – Наук. ред.

601. [Ред.:] Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 5 (175): Травень. – 64 с. – Відп. за вип. – [Цей самий випуск англійською мовою: The Monuments of Ukraine: History and Culture. – Kyiv, 2012. – № 5 (175). – 64 p.]

602. [Ред.:] Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 6 (176): Червень. – 88 с. – Відп. за вип.

603. [Ред.:] Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 7 (177): Липень. – 88 с. – Відп. за вип.

604. [Ред.:] Пам'ятки України: історія та культура. – К., 2012. – № 8 (178): Серпень. – 64 с. – Відп. за вип.

605. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), О. Буценко, І. Гирич (заст. гол. ред.) та ін. – К., 2012. – Вип. 90: Україна – Білорусь / Упоряд. В. Пономарьов. – [Кн. 1.] – 604 с.

606. [Ред.:] Хроніка 2000 / Редкол.: Ю. Буряк (гол. ред.), О. Буценко, І. Гирич (заст. гол. ред.) та ін. – К., 2012. – Вип. 91: Україна – Білорусь / Упоряд. В. Пономарьов. – Кн. 2.

ПСЕВДОНІМИ, КРИПТОНІМИ

І. Борисенко

І. Г.

Г-ч

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Аденауер К. 477
Александрович В. 314, 325, 341, 351, 514
Алексеев Ю. 466
Ананьева Т. 466-468
Анісімов О. 131
Антонович В. 8, 83, 109, 135, 274, 396, 571
Антонович Марко 9, 56
Аркас М. 118
Архипенко О. 459
- Бабак О.І. 389
Бандрівський М. 258, 287, 314
Баран В.П. 359
Барвінський О. 247, 275
Бич Л. 305
Білик Л. 542, 559
Білокінь С.І. 5, 6, 139, 215, 287, 437
Біляшівський М. 206
Блок М. 5
Бойко А.В. 469, 509-511
Бойко О. 379
Болотова Г.В. 9, 257
Борисенко І. 26, 31, 52, 63, 85, 554
Боряк Г.В. 10, 65, 87, 101-103, 119, 132, 133, 144, 178, 354, 467, 468, 509, 510
Брайчевський М.Ю. 11, 164, 174, 180, 205, 218, 240, 244, 246, 250, 571
- Брехуненко В.А. 258, 287, 354, 425, 426, 466-469, 511
Бузина О. 329, 376, 377, 434, 520
Бурім Д.В. 6, 342, 347, 389, 424, 466, 513, 525, 560
Бурлака Г.М. 188, 195, 421, 424, 557
Буряк Ю.Г. 254, 420, 473-476, 515-517, 565-570, 605, 606
Бутич І.Л. 12, 257, 311, 354, 394, 399, 408, 443
Буценко О. 605, 606
- Василенко М.П. 8, 9, 15, 63, 93, 157
Ващенко В. 285, 310
Вебер М. 5
Верба І. 378, 389
Вербицька П. 506
Вернадський В.І. 8, 11, 12, 113, 272, 277, 523, 571
Вернадський Г.В. 459
Верстюк В. Ф. 276, 379
Винар Л. 9, 37, 57, 65, 87, 95, 101-103, 119, 132, 134, 141, 144, 164, 171, 178, 180, 188, 227, 258, 275, 287, 312-314, 379, 380, 421, 422, 424, 465, 508, 557
Винниченко В.К. 502, 516
Виноградова М. 156
Вислобоков К.А. 9
Віднянський С. 347

¹ Курсивом виділено посилання на сторінку передмови, звичайним кеглем – посилання на позицію в бібліографії.

- Вінниченко О. 380
 Войтович Л. 380
 Волос М. 522
 Вороненко В.В. 63
 Вороний М. 247
 Врубель М. 586
- Гавур М. 57
 Галайба В. 128
 Гегель 324
 Герасимчук (Гарасимчук) В. 9, 82
 Гирич І.Б. 5-13, 9, 36, 37, 43, 54, 56, 121, 133, 164, 180, 186, 188, 195, 227, 246, 258, 267, 281, 287, 288, 312-314, 322, 325, 341, 342, 379, 380, 402, 415, 421-424, 434, 435, 452, 465, 473-476, 479, 493, 494, 504, 508, 512, 513, 515-517, 542, 548, 557-559, 561, 565-570, 605-606
 Гирич Б.С. 6, 11, 280
 Гирич В. див Сініціна В.
 Гирич Т.Ю. 4
 Гирич Т.Ю. див також Люта Т.Ю.
 Гісцова Л.З. 9
 Гнатюк О. 452
 Гоголь М. 436
 Головата Л. 339
 Грабова Н.С. 257
 Грицак Я. 10, 121, 288
 Грінченко Б. 247
 Грушевський М.С. 8, 9, 11, 12, 15, 8, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 42, 55, 65, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 87, 93, 95-103, 108, 112, 114, 118, 119, 122, 124, 126, 127, 132, 133, 140, 144, 150, 153, 157, 159, 160, 173, 178, 188, 189-191, 195, 203, 210, 212, 214, 216, 222, 223, 227, 238, 247, 276, 278, 287, 301, 305, 308, 310, 312, 313, 327, 330-332, 353, 358, 360-362, 366-369, 378-380, 397, 403, 414, 421, 422, 424, 447, 465, 503, 508, 519, 528, 557, 584, 585
 Грушевський О. 33
 Гудз Н. 558
 Гуржій О.І. 9
- Ганцаж Б. 463
 Гречило А. 561
- Даниленко В.М. 347, 389
 Данило Галицький 326, 357
 Дашкевич Я.Р. 9, 12, 43, 54, 82, 113, 121, 178, 227, 237, 246, 258, 267, 287, 299, 311-314, 326, 351, 357, 379, 380, 391, 419, 421, 422, 465, 471, 494, 495, 500, 505, 521, 552, 553, 557, 558, 561, 571
- Джиджора І. 424
 Дегтярьов М. 163
 Дегтярьов С. 519
 Демснев В. 281
 Демченко Л.Я. 5
 Дмитрієнко М. 126
 Доманицький В. 110, 247
 Домбровський О. 172
 Донцов Д. 247
 Дорошенко Д.І. 120, 202, 210, 247
 Драгоманов М. 257, 475, 565
 Драч І. 227, 258, 287, 312-314, 379, 380, 421, 422, 465, 557
- Друг О. 284
 Дубас О.П. 186
 Дузінкевич Я. 276
 Дядюк М. 339, 505
- Ерастов С. 305

- Єфремов С.О. 8, 9, 11, 12, 15, 16, 29,
59, 93, 112, 309, 363, 397, 542, 559,
571
- Жарких М. 6
- Жук А.І. 11, 12, 203, 204, 209, 210,
213, 221, 222, 231, 247-249, 270,
271, 328, 398, 441, 501, 502, 522,
529, 571
- Жуковський А. 180
- Жулинський М.Г. 180, 421, 473-476,
515-517, 565-570
- Журба О. 286
- Закревський М. 4
- Залізник М. 502
- Залуцький Р. 241, 247, 259
- Захаркін С. 338
- Зашкільняк Л.П. 133
- Зіневич Н. 467, 468
- Зінченко А. 403
- Зінченко О. 397
- Іванцов І.О. 322
- Іванцова-Костенко Г.І. 322
- Іконников В.С. 12, 336
- Ісаєвич Я.Д. 180, 325, 341
- Їлге В. 337
- Кабачій Р. 415
- Кальницький М. 149, 155, 228
- Капраль М. 82, 121, 178, 287, 314,
326, 357, 380, 465, 558
- Карнарвон 6
- Карпенко В.Ю. 297, 305
- Картер Г. 6
- Кирило Святий 187
- Кіржаєв С.М. 27, 258
- Кістерська Л.Д. 63
- Кістяківський Г.(Ю.) 459
- Кістяківський О.Ф. 115
- Кіт Н. 561
- Кіщук Т. 228
- Книш З. 248, 249
- Ковнір С. 8, 77, 519
- Колесніченко В. 375
- Колодницький С.Г. 590, 591
- Кониський О.Я. 541, 571
- Короткий В. 130
- Костомаров М.І. 224, 229
- Котарбінський В. 586
- Коцарев О. 519
- Коць М.П. 225, 237, 278, 286, 299
- Кравченко В.М. 325, 341, 591
- Крикун М.Г. 288
- Кримський А. 8, 12, 27, 116, 355
- Крип'якевич І. 311, 399
- Кузів В. 97
- Кулаковський П. 258
- Куліш П.О. 12, 279, 290, 338, 474
- Кульчицький С.В. 228, 372
- Купчинський О.А. 271, 288, 311, 440,
456
- Курас І. 289
- Кухарчук Ю. 164
- Кучерук О.С. 462, 496
- Лаас Н. 542, 559
- Левицький О.І. 12, 453, 571
- Ленін В. 32
- Леонтович В.М. 572
- Липинський В.К. 8, 9, 11, 12, 15, 23,
24, 34, 79, 80, 81, 93, 110, 151-153,
172, 188, 221, 232, 241, 247, 252,
259, 303, 339, 411, 447, 463, 593
- Липківський Василь 403
- Лисенко М.В. 8, 284
- Лисенко Н. 312
- Локк Д. 230

- Лісовий В. 324
 Лукомський Г. 12, 307
 Люта Т.Ю. 3, 10
 Лисюк К. 138
 Ляхоцький В. 170
- Маврін О.О. 6, 237, 299, 342, 351,
 391, 424, 471, 514, 525, 560
 Мазепа І. 22, 26, 354, 547
 Майборода Р. 188, 195
 Макаров А. 245, 519
 Маковська Н. 342
 Малаков Д.В. 228, 574
 Маркова О.Є. 10, 14
 Марченко Л. 558
 Маслійчук В. 422
 Матвеєва Л.В. 63
 Матушевський Ф. 9, 118
 Мельник (Брайчевська) І.М. 306
 Мельник Н. 256
 Мефодій Святий 187
 Микола І 128
 Миронець Н.І. 342, 347, 425
 Мицик Ю.А. 461, 469, 511, 513
 Міхновський М. 248, 261
 Модзалевський В.Л. 277, 359
 Мокроусов А. 335
 Московченко Н.П. 342
 Мудрий М. 465
 Музиченко Я. 402
 Мухіна М.Ю. див Стеценко М.Ю.
- Набок С. 523
 Назарук О. 339
 Наконечний Є. 225
 Наулко В.І. 188, 195
 Ніковський А. 117
 Ніцше Ф. 324
 Новацький Р. 378
- Огієнко І. 28
 Оглоблін О. 184
 Однороженко О. 442
 Олександр II 173
 Ольжич О. 301
 Отченашко В. 156
- Панькова С.М. 308, 312, 313, 379,
 424, 508
 Патон Б.Є. 227, 258, 287, 312, 379,
 421, 465, 557
 Пеленська Х. 241, 247, 259
 Пеленський Я. 120, 241, 247, 259, 276
 Петлюра С.В. 219
 Пиріг Р.Я. 190
 Підкова І. 401, 423
 Пінчук Ю.А. 14
 Піхно Д. 434
 Плачинда В. 542, 559
 Плачинда Н. 542, 559
 Плекан Ю.В. 389
 Пономарьов В. 542, 559
 Попович М. 276
 Портнова Л. 542, 559
 Преловська І.М. 513
 Пристайко В. 159
 Пришляк В. 424
 Пріцак О.Й. 9, 12, 36, 326, 357, 360,
 412
- Радзивілл О. 336, 406
 Реутов А. 163
 Рибалко К.В. 479, 493, 504, 512
 Рибалко О.Л. 12, 138, 142, 215, 227,
 407, 450, 451, 454, 479, 493, 504,
 512
 Рибачук Ю. 435
 Ринсевич В. 354
 Ричка В.М. 322
 Романчук Ю. 545

- Рубльов О.С. 27
Рудницький С. 389
Русов О. 98
- Савенко А. 434
Сакада Л. 164, 239
Самсонік Н. 82
Сварник І. 227, 258, 313
Сварник Г. 312, 326, 340, 357
Смиренко В.Ф. 60
Сікорський І. 459
Сініціна (Синицина) В.В. 11, 29, 33
Сковорода Г. 324
Скочиляс І. 82, 326, 357
Скоропадський П. 413
Скрипник М. 13
Смолій В.А. 372
Соломон, цар 14
Сохань П.С. 6, 9, 40, 65, 86, 87, 101-103, 119, 120, 132, 133, 144, 227, 237, 246, 258, 267, 287, 299, 312-314, 342, 347, 351, 354, 379, 380, 389, 391, 421, 422, 424-426, 465-469, 471, 509-511, 513, 514, 525, 557, 558, 560
Сталін Й. 406
Стариков Г. 512, 518, 542, 559, 569, 570
Старовойтенко І. 508
Степанківський В. 502
Стеценко М.Ю. 44
- Таран Л. 512
Теліги 342
Тельвак Вікторія 378
Тельвак Віталій 378
Теодорович І. 513
Терещенки 38, 242
Терещенко Ю. 411
Тесленко А. 8
- Томашівський С. 546
Топчибаши А.М. 527
Тригубова Т. 284
Трофимук М. 227, 258, 312, 313, 421, 422, 465, 557
Тодійчук О. 223, 227, 258, 278, 331, 332, 361, 362, 369, 422, 508
Толочко О. 120
Туранли Ф. 568
Тутанхамон 6
- Ульяновський В. 84, 130
Усенко І.Б. 63
- Фелонюк А. 380, 465
Федорук О.О. 275, 338, 457, 474, 566, 567, 568
Федорук Я.О. 6, 82, 150, 178, 246, 267, 311, 325, 341, 525
Франко І.Я. 12, 327, 330, 361, 362, 366, 368, 503
- Халак Н. 558
Хвойка В. 8
Хохлова Н. 338
- Черкаська Н.О. 422
Чижевський Д. 324
Чикаленко Є. 508
Чорновол І. 226
Чубинський П. 550
- Шандра В.С. 44, 57
Шаповал Ю.І. 159, 186, 194, 378, 477, 523, 526, 540, 545, 546, 550
Шацька А. 275
Шевченко Т. 444
Шевченко Ф.П. 10, 14
Шелест Ю.В. 333, 460

Шкундін Г. 522

Шовгенови 342

Шраг І. 260

Штур Л. 324

Шульга В.С. 6, 258, 313, 379, 422,
465, 525, 565

Шуст Р. 423

Юркевич Л. 502, 551

Юркова О. 228

Якимович Б. 583

Яковенко Н.М. 10, 129, 276

Ярошевський Б. 447

Ясь О. 14, 311

ЗМІСТ

<i>Олексій Ясь</i> . Інтелектуал із київського мегаполіса	5
Хронологія життя та діяльності	15
Друковані праці, редагування	17
Псевдоніми, криптоніми	68
Іменний покажчик	69

Довідкове видання

Ігор Борисович Гирич

(Біобібліографія)

Відповідальний за випуск *Юрій Буряк*

Літературна редакція *Лариси Білик*

Художній редактор *Георгій Сергеев*

Верстка *Олени Нужної*

Підписано до друку 01.09.2012

Формат 60×84 ¹/₃₂

Папір офсетний. Друк офсетний

Умовн. друк. арк. 2,32.

Наклад 300 прим. Зам. 12-482

Інститут української археології та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського НАН України

вул. Трьохсвятительська, 4

01001 Київ

inst_archeos@ukr.net

Видавництво «Український письменник»

вул. Олесь Гончара, 52

01054 Київ

ukrpsm@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта державної справи ДК № 571 від 20.08.01

Г 51 Гирич Ігор Борисович: (Біобібліографічний покажчик) / Упоряд.
В. Кравченко, Г. Стариков, Я. Федорук; наук. ред. К. Козелецька,
Я. Федорук. – К., 2012. – 80 с.

ISBN 978-966-579-346-5

У виданні висвітлюється життєвий і творчий шлях Ігоря Борисовича Гирича, відомого українського дослідника історії XIX–XX ст., киевознавця, редактора і організатора науки. Покажчик, що підготовлено з нагоди 50-літнього ювілею історика, укладено за хронологічним принципом.

Для істориків, архівістів, культурологів, учителів історії, студентів і всіх, хто цікавиться історичним минулим.

УДК 012Гирич+016:[929Гирич+94(092)
ББК 91.9:63+63я1